

๑
365.66
ร 388๑

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของผู้ต้องขัง
ในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

28 ส.ค. 2543

สารนิพนธ์

ของ

รัศมี อินดู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2542

๘ ๙๐
70 75
76 84

131724

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขัง
ในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
รัศมี อินดู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2542

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ การบริการ วิธีการสอน สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขัง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับปีที่ศึกษา อาชีพเดิม ก่อนต้องโทษ ระยะเวลาการต้องโทษ ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 3 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ เรือนจำกลาง-คลองเปรม ทัณฑสถานหญิงกลาง และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริการ วิธีการสอน และสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้ต้องขังที่มีปีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

7. ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ เวลาในการจัดการสนเสริมมีน้อยเกินไป รองลงมาคือไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำในด้านต่างๆ และไม่สามารถใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆได้ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดให้มีการสอนเสริมมากขึ้น

**The Opinions on Continuing Study in Sukhothai Thammathirat University
of Prisoners in Prison and Correctional Institution Bangkok Methopolis**

AN ABTRACT

By

RASAMEE HINDU

**Presented in partial fulfillment of the requirement for the Master of Education Degree
in Adult Education At Srinakharinwirot University**

April 1999

The purposes of this research were to study opinions of the inmates towards 4 instructional aspects, namely, instructional service , instructional method , instructional material, and measurement and evaluation ; and to compare opinions of this inmates group as classified by gender , age , level of study, previous occupation and term of imprisonment . This research also presents the problems and the suggestions about the studying in Sukhothai Thammathirat University.

The sample used in this research were 130 inmates in Bangkok area who are studying in Sukhothai Thammathirat University , imprisoned in Klongprem Central Prison, Central Women Correctional Institution and Bangkok Remand Prison. The instrument used in collecting data was the questionnaire. The statistics used for analyzing data were frequency, mean, percentage, standard deviation, t - test and f - test.

The main research findings were summarized as follows :-

1. The inmates had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University at a moderate level.
2. The inmates in different gender groups had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University with statistically significant difference in all aspects. While they had opinions in individual aspect , instructional service , instructional method and instructional material with statistically significant difference at level 0.1
3. The inmates in different age groups had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University with no statistically significant difference in all and individual aspects.

4. The inmates in different level of study groups had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University with no statistically significant difference in all and individual aspects.

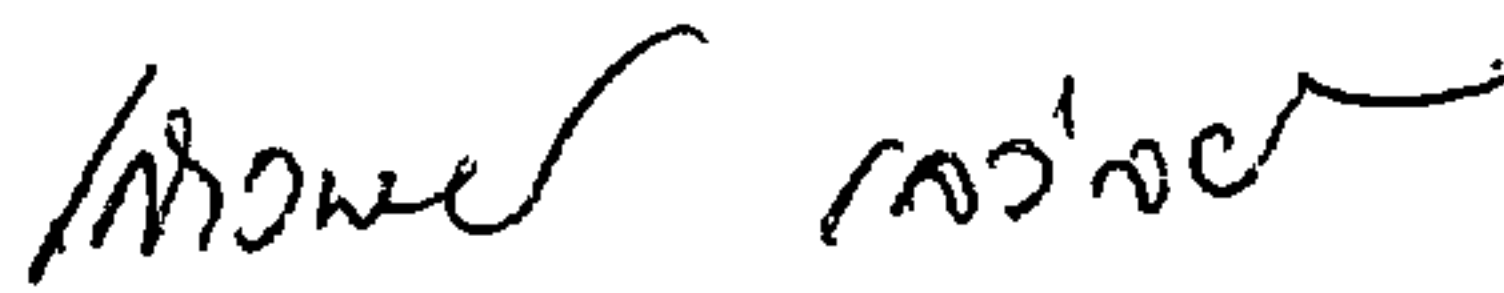
5. The inmates in different previous occupation groups had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University with no statistically significant difference in all and individual aspects.

6. The inmates in different term of imprisonment groups had opinions towards the studying in Sukhothai Thammathirat University with statistically significant difference in all aspects at level 0.1. While they had opinions in instructional service with statistically significant difference at level 0.1 and in instructional material at level 0.5 .

7. The problem with the most frequent was that there was not enough time in additional teaching. The second problem was didn't get good cooperation from the prisons. Besides, it was not able to use the instructional material efficiently. The most frequency suggestion was they should be more time for additional teaching.

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

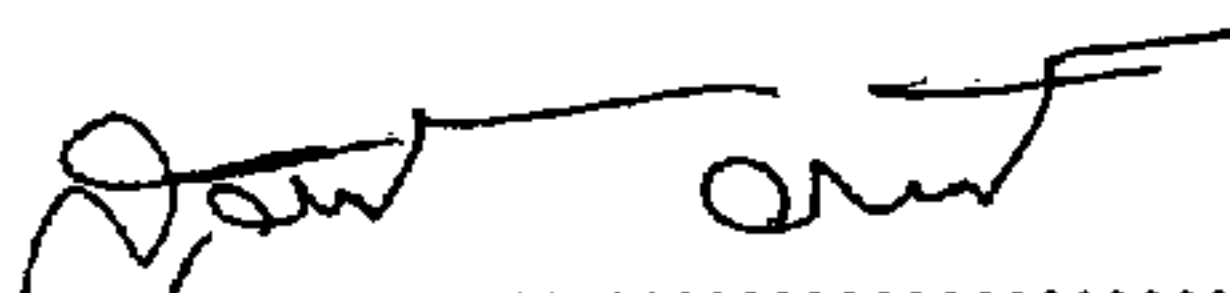
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

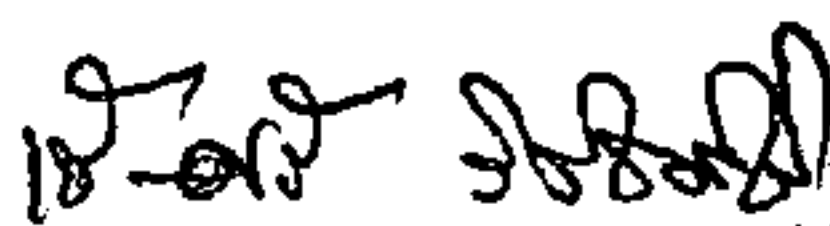
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิธศิริ)

วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่าและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ที่ช่วยให้การทำสารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทร ขอบกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เชิรศรี วิวิธศิริ อาจารย์ที่ปรึกษานิเทศภาคการศึกษา ผู้ใหญ่ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนาการดำเนินงาน ให้บังเกิดประโยชน์แก่ผู้วิจัย และเพิ่มประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ให้แก่หน่วยงาน

อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ร่วมแรงร่วมใจ สนับสนุนจาก คุณสุวิทย์ อึ้งทอง คุณสุข มีนุช และว่าที่ ร.อ.รุ่งโรจน์ โพธิ์ทอง ตลอดจนเพื่อนๆ นิสิต ทย.8 (ภาคพิเศษ) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ประโยชน์และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่ผู้มีพระคุณ บิดา มารดา พี่ชายและน้องสาวที่ล่วงลับไปแล้ว

รัศมี อินดู

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง.....	7
การจัดการศึกษาของผู้ต้องขังในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
สมมติฐานของการวิจัย.....	21
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	24
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
การแปลความหมายค่าคะแนน	26
ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	28
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาราช	29
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาราชของผู้ต้องขัง	39

สารบัญ(ต่อ)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาราช ของผู้ต้องขัง	53
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	55
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	56
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการวิจัย	57
การอภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้วิจัย	85
บทคัดย่อ	86

บัญชีตาราง

ตาราง.....	หน้า
1 สาขาวิชาและจำนวนผู้ต้องขังจากเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศที่ศึกษา ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ภาคเรียนที่ 1/2541	11
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้ต้องขังเรือนจำและทัณฑสถาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำแนกตามเรือนจำและทัณฑสถาน	23
3 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	28
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน	30
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการ	31
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร ด้านวิธีการสอน	33
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสื่อและอุปกรณ์	35
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร ด้านวัดผลประเมินผล	37
9 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	39
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ด้านการบริการ	40

บัญชีตาราง (ต่อ)

11	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ด้านวิธีการสอน	42
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ด้านสื่อ และอุปกรณ์	44
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	46
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปีที่ศึกษา	47
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพเดิม ก่อนต้องโทษ	48
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะ การต้องโทษ	49
17	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ โดยรวม	50
18	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านการบริการ	51
19	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านวิธีการสอน	51
20	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านสื่อและอุปกรณ์	52

บัญชีตาราง (ต่อ)

- 21 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำ
และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร 53
- 22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ของผู้ต้องขัง
ในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร 54

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ที่เร่งพัฒนาวิทยาการสมัยใหม่ในรูปแบบต่างๆ ให้มีความก้าวหน้าไกลเพื่อเสริมสร้างความเจริญให้เติบโตขึ้นในสังคม อีกทั้งเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชาติบ้านเมือง ที่คาดหวังและมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองได้อย่างแท้จริงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 43 "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2541:9) คนไทยทุกคนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่มากขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และมีส่วนร่วมอย่างเต็มภาคภูมิในกระบวนการพัฒนาประเทศ ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทุกประเภทและได้รับบริการพื้นฐานทางสังคมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่าตลอดทุกช่วงวัยของชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : 11)

ด้วยกลยุทธ์หลักสำคัญที่เป็นปัจจัยต่อการบริโภคที่มีบทบาทและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด "การศึกษา" จึงเป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างปกติสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 2) ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งต่อบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมาย ในการดำเนินวิถีชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยที่รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยได้มีนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้กว้างขวางหลากหลาย เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง เมื่อปี พ.ศ. 2537 ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้จุดประกายความคิด ได้มีการประชุมสัมมนาระดับภาคระดับชาติ เพื่อที่จะรวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ และหาข้อเสนอแนะปฏิรูปการศึกษาไทยจนในที่สุดได้กลายเป็นความฝันของแผ่นดิน ซึ่งเป็นความฝันของนักวิชาการศึกษาที่ชี้กำลังปัญญาของชาติอันหมายถึงกำลังคนตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ (สิปปนนท์ เกตุทัต.

2537 : 44) เพื่อให้บุคคลและสังคมมีการดำเนินชีวิตการทำงานและการอยู่ร่วมกันเป็นไปอย่างสันติในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงภายใน โดยใช้หลักอาชญาวิทยา พื้นฟูผู้ต้องโทษ กลับตนเป็นพลเมืองดี เพื่อให้พึ่งพาตนเองและกลับสู่สังคมได้ (กระทรวงมหาดไทย. 2541 : 14)

กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น โดยถือเป็นภารกิจที่สำคัญนอกเหนือจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามคำพาดษาของศาล โดยภาระหน้าที่นี้ได้กำหนดอยู่ในอำนาจหน้าที่และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น กรมราชทัณฑ์จะดำเนินการในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างการใช้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นสถานที่ควบคุมและคุมขัง ตลอดจนแก้ไขความประพฤติและพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุขเมื่อพ้นโทษ โดยจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ขึ้นในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวน 122 แห่ง จัดการเรียนการสอนให้ผู้ต้องขังตั้งแต่ผู้ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่ เป็นความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพสุจริตได้ภายหลังพ้นโทษ (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย. 2538:1)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสแก่อธิบดีกรมราชทัณฑ์และคณะ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ดังนี้

"มีเพื่อนคนหนึ่งเป็นอาจารย์เล่าให้ฟังว่า เดิมนี่มีการเรียนการสอนให้แก่ผู้ต้องขังถึงขั้นมหาวิทยาลัยและบอกว่านักโทษที่เรียนอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวางมีความสนใจในการเรียนอย่างจริงจังทำให้รู้สึกสนุกและสบายใจต่อการสอนมากกว่าการสอนข้างนอกเยอะและผลการสอบก็ได้ผลดีด้วย"

นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์ยังเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่มีความสนใจในการศึกษาและประสงค์จะศึกษาหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อใช้เวลาให้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม โดยประสานงานกับมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช ให้ผู้ต้องขังสมัครเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 โดยผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกล โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะนำข้อสอบเข้ามาทำการสอบในเรือนจำและทัณฑสถานที่มีผู้ต้องขังลงทะเบียนเรียน กรมราชทัณฑ์ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (กรมราชทัณฑ์. 2538 : 28) ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับเกณฑ์

มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติที่กำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้ศึกษาต่อเท่าที่เขาสามารถจะรับการศึกษาได้ รวมทั้งการสอนศาสนาในประเทศที่พอจะดำเนินการได้ ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกและผู้เยาว์วัยต้องบังคับให้เรียน และทางกรมราชทัณฑ์ต้องเอาใจใส่เป็นการศึกษา การศึกษาของผู้ต้องขังพึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของชาติเพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะศึกษาต่อได้สะดวก (กรมราชทัณฑ์. 2540 : 65)

จากการติดตามผลการดำเนินงานด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ปรากฏว่ามีผู้ต้องขังสมัครเข้าศึกษาจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษายังมีน้อย ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยที่เป็นปัญหาในการศึกษาของผู้ต้องขัง เช่น การบริการ วิธีการสอน สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชว่าการให้บริการ วิธีการสอน สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล เป็นอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขัง รวม 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ และด้านวัดผลประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับปีที่ศึกษา อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ และระยะเวลาในการต้องโทษ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขัง ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของเรือนจำและทัณฑสถาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน

2. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกรมราชทัณฑ์และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 3 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 259 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากกลุ่มประชากรตามข้อ 1 โดยการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) และใช้อัตราส่วน ร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 130 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 - 40 ปี
- 3) 41 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับปีที่ศึกษา

- 1) ปีที่ 1
- 2) ปีที่ 2
- 3) ปีที่ 3
- 4) ปีที่ 4

3.1.4 อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

- 1) ค้าขาย
- 2) รับจ้าง
- 3) รับราชการ
- 4) เกษตรกรรม
- 5) อื่น ๆ

3.1.5 ระยะเวลาการต้องโทษ

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) 11 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น
4 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการบริการ
- 3.2.2 ด้านวิธีการสอน
- 3.2.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์
- 3.2.4 ด้านวัดผลประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ต้องขังระดับอุดมศึกษาที่ศึกษาด้วย
ตนเองโดยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลจากสื่อการสอนต่างๆ ที่ได้รับบริการจาก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 **ด้านการบริการ** หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาในรูปแบบ
ต่างๆ ได้แก่ การจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ การจัดสอนเสริม การทดสอบ แนะนำการศึกษา
เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งเป็นหน่วยกลางในการประสานงานและเสริมความรู้ ความ
เข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์สอนเสริม

1.2 **ด้านวิธีการสอน** หมายถึง การจัดให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษา
ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนต่าง ๆ ได้แก่
สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียง ประกอบชุดวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบใน

รูปของชุดการสอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากวัสดุการศึกษาอื่น ๆ จากหน่วยห้องสมุด มสธ. ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทุกจังหวัด

1.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์ หมายถึง สื่อประสมในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารการสอนประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชา เทปเสียงประจำชุดวิชา เทปเสียงประกอบชุดวิชา หนังสือและเอกสารอ่านประกอบที่ใช้ในระบบการศึกษาทางไกลที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชส่งให้ทางไปรษณีย์แก่นักศึกษา

1.4 ด้านวัดผลประเมินผล หมายถึง การแบ่งลักษณะเนื้อหาของชุดวิชา ออกเป็นชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา ตามลักษณะของแต่ละชุดวิชา มีคะแนนการฝึกปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 ในชุดวิชาเชิงทฤษฎี และให้คะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม และชุดวิชาเชิงปฏิบัติกำหนดการประเมินผลการศึกษาโดยถือคะแนนฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ และคะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาเป็นส่วนประกอบ โดยสาขาวิชาจะกำหนดสัดส่วนของคะแนนตามความเหมาะสมของแต่ละชุดวิชา

2. ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษคดีเด็ดขาดและถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลให้ถูกจำคุกอยู่ภายในเรือนจำและทัณฑสถาน

3. เรือนจำ หมายถึง สถานที่ที่ใช้สำหรับควบคุม และคุมขังผู้ต้องขังตามหมายศาล ในที่นี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 เรือนจำกลาง หมายถึง สถานที่ควบคุม และคุมขังผู้ต้องขังหรือเป็นนักโทษคดีเด็ดขาดและถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 30 ปี ส่วนโทษจำคุกมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป จนถึงจำคุกตลอดชีวิต และโทษประหารชีวิตจะควบคุมและไว้ที่เรือนจำกลางบางขวาง

3.2 เรือนจำจังหวัด หมายถึง สถานที่ควบคุม และคุมขังผู้ต้องขังในจังหวัด ทั้งที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล และนักโทษซึ่งคดีเด็ดขาดถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี

3.3 ทัณฑสถาน หมายถึง สถานที่ควบคุมและคุมขังผู้ต้องขังทั้งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล และรวมทั้งผู้ต้องโทษที่ถูกคุมขังตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามประเภทที่ได้จัดแยกไว้แล้ว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ทัณฑสถานหญิง ทัณฑสถานวัยหนุ่ม ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ และทัณฑสถานเปิด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสาร และ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้คือ

1. การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง
2. การจัดการศึกษาของผู้ต้องขังในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง

การจัดการศึกษาให้ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานมีมาช้านาน นับตั้งแต่สมัย กรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการให้การศึกษ าอบรมสั่งสอนนักโทษ อย่างไรก็ดีปรัชญาของงานราชทัณฑ์สมัยนั้น เน้นการลงโทษ ผู้กระทำผิดด้วยการปฏิบัติให้ผู้กระทำผิดได้รับความทุกข์ทรมาน เป็นการลงโทษเพื่อแก้แค้น ช่มชู้ให้เป็นตัวอย่างเพื่อปราบปรามอาชญากรรม แม้ต่อมาจะมีการลงโทษด้วยการนำตัวไป ชุมนั่ง จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ศก 110 กรมพระนเรศวรฤทธิ์เสนาบดี กรมพระนครบาล สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ยกร่างข้อบังคับสมัยชุมชั่งนักโทษในกรม- พระนครบาลขึ้นทุกเกล้าๆ ถวายต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงวินิจฉัยเพื่อมี พระบรมราชานุญาตให้ใช้ต่อไป พระองค์มีแนวความคิดริเริ่มที่จะปลูกฝังการให้การศึกษ แก่ นักโทษเพื่อให้เกิดคุณแก่ตัวนักโทษเองและชาติบ้านเมือง ดังนั้นในข้อบังคับดังกล่าวจึงได้มี ส่วนว่าด้วย "การเรียนวิชา" ของนักโทษกล่าวคือ การเล่าเรียนในคุกนั้น ถ้านักโทษอายุต่ำกว่า 15 ปีลงมา ต้องบังคับให้เล่าเรียนทุกคน แต่เฉพาะนักโทษที่เป็นคนประพฤติกริยาเรียบร้อย โดย เวลาเล่าเรียนนั้นให้แบ่งสอนนักโทษวันละ 2 ช่วง ช่วงแรก เวลาเปิดเรียนคือ 07.00 - 11.00 น. และช่วงที่สอง เวลา 12.00 - 16.30 น. โดยให้แบ่งเวลาให้นักโทษเล่าเรียน ถ้านักโทษคนใดถึง เวลาเรียนแล้วให้ส่งการทำงานมาเล่าเรียนตามเวลา เมื่อเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กลับไปทำงาน สำหรับนักโทษในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ถ้าเป็นคนดีที่รู้เลข รู้หนังสือ พอเป็นครูได้ มี ความประพฤติเรียบร้อยให้เป็นผู้ช่วยครูสอนเลขสอนหนังสือให้นักโทษ โดยมีรางวัลคะแนนพิเศษ เพิ่มขึ้นเดือนละ 1 คะแนน นักโทษที่เรียนหนังสือสามารถจะขออนุญาตเอาหนังสือไปอ่านใน ห้องขังได้โดยขออนุญาตเจ้ากรมก่อน

ต่อมา ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาสิทธิราชไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2476 กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักและมองเห็นความสำคัญในการให้การอบรมสั่งสอนแก่นักโทษ จึงได้วางระเบียบการอบรมสั่งสอนนักโทษเพื่อเป็นแนวทางให้เรือนจำทั้งหลายได้ลงมือปฏิบัติสืบไป เสนอต่อกระทรวงมหาดไทยส่งการไปยังสมุหเทศาภิบาลว่า "กรมราชทัณฑ์เสนอว่า การอบรมสั่งสอนนักโทษ ซึ่งได้ดำเนินการทดลองในที่บางแห่งเป็นผลดีใช้ได้ทั่วไป" จึงได้วางระเบียบนี้ขึ้นเพื่อให้เรือนจำทั้งหลายปฏิบัติ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า อยู่ในนโยบายของรัฐบาล และหลักการเดิมๆ โดยให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดขึ้น 3 แผนก คือ

1. แผนกศิลปะและธรรมอันดี
2. แผนกวิสามานู
3. แผนกวิชาชีพ

ต่อมา พ.ศ. 2479 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 โดยบัญญัติให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์ มีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง โดยกรมราชทัณฑ์ได้วางระเบียบในการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธศึกษา ได้แก่ การอบรมสั่งสอนในวิชาสามัญและวิชาชีพ
2. ด้านจริยศึกษา ได้แก่ การอบรมศีลธรรม จรรยา และหน้าที่พลเมืองดี
3. ด้านพลศึกษา ได้แก่ การศึกษาอนามัยและสุขาภิบาลตลอดจนการออกกำลังกาย

กำลังกาย

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น โดยถือเป็นภารกิจที่สำคัญนอกเหนือจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามคำพิพากษาของศาล โดยภาระหน้าที่นี้ได้กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น กรมราชทัณฑ์ จะดำเนินการในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างการใช้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นสถานที่ควบคุมและคุมขัง ตลอดจนแก้ไขความประพฤติและพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุขเมื่อพ้นโทษ กรมราชทัณฑ์จึงได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยประสานขอความร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดตั้ง "โรงเรียนผู้ใหญ่" ขึ้นในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวน 122 แห่ง โดยได้ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ นอกจากนี้ได้รับความร่วมมือจากกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สนับสนุนหลักสูตร วิทยากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการฝึกอบรม

วิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เป็นการต้องการของตลาดแรงงานให้แก่ผู้ต้องขังได้รับความรู้สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพสุจริตได้ภายหลังพ้นโทษ การจัดการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาวิชาสามัญ กรมราชทัณฑ์จัดสอนตามหลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่

- 1.1 หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531
- 1.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
- 1.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

หลักสูตรระดับประถมศึกษาเรียนจำและทัศนสถานจัดสอนในระบบชั้นเรียน ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ใช้วิธีเรียนด้วยตนเอง และการเรียนแบบทางไกล ทั้ง 3 วิธีการเรียนนี้ เรือนจำหรือทัศนสถานสามารถเลือกดำเนินการได้ตามความเหมาะสม และความพร้อมของเรือนจำหรือทัศนสถาน และความต้องการของผู้ต้องขังที่ประสงค์จะสมัครเข้าเรียนด้วย

2. การจัดการศึกษาสายอาชีพ ให้เรือนจำและทัศนสถานเปิดดำเนินการเรียนวิชาชีพสาขาต่าง ๆ โดยมุ่งหมายให้ผู้ต้องขังมีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวเมื่อพ้นโทษแล้ว จะได้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยใช้หลักสูตร 2 ประเภท คือ

2.1 หลักสูตรกลุ่มสนใจ เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การศึกษอบรมบุคคลที่มีความสนใจต้องการที่จะศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่กลุ่มบุคคลนั้นๆ เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ระยะเวลาในการจัดกลุ่มสนใจการสอนเรื่องหนึ่งๆ ใช้เวลาไม่เกิน 30 ชั่วโมง ทำการสอนไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง แต่ละกลุ่มมีจำนวนผู้เรียนไม่น้อยกว่า 15 คน

2.2 หลักสูตรอาชีพระยะสั้น เป็นวิชาชีพระยะสั้นที่จบในด้วระหว่าง 30 ถึง 300 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะส่วนที่ตนต้องการได้ เมื่อจบรายวิชาใดก็มีความรู้เฉพาะเรื่องนั้น หรือจะเรียนต่อเนื่องวิชาชีพนั้นจนครบกำหนดรายวิชาถือว่าจบหลักสูตรวิชาชีพนั้น โดยจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น คือ การพัฒนาความรู้และทักษะอาชีพพื้นฐานใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่ได้รับความร่วมมือจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมอาชีวศึกษา เข้ามาดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัศนสถาน เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้ในวิชาชีพสาขาที่เป็นความต้องการของ

ตลาดแรงงานและสถานประกอบการ มีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะได้รับการปลดปล่อยออกไปใช้ชีวิตร่วมกับสังคมภายนอกโดยปกติสุข

3. การศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดบริการและส่งเสริมให้ผู้ต้องขังทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง โดยจัดบริการห้องสมุดประจำโรงเรียน และห้องสมุดเคลื่อนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า จัดบริการเสียงตามสายเพื่อบริการความรู้ทักษะอาชีพ ความบันเทิง สารประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากวิวัฒนาการของการจัดการศึกษาผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้สนองตอบนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) จึงต้องพัฒนารูปแบบปรัชญาการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง โดยการใช้เทคโนโลยีสื่อสารดาวเทียม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ต้องขังโอกาสผู้ต้องขังคือเป้าหมายที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้การสนับสนุนจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 122 แห่ง โดยติดตั้งจานรับสัญญาณซึ่งสามารถเรียนได้ทั้งสายสามัญและสายอาชีพอย่างทั่วถึงกัน

4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา กรมราชทัณฑ์ได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่มีความสนใจในการศึกษาและประสงค์จะศึกษาหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปถึงระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาหาความรู้ในวิชาการสาขาต่าง ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ภายหลังการออกไปใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลภายนอกโดยปกติสุข

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเริ่มมีการลงทะเบียนเรียนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2527 โดยผู้เรียนใช้ระบบการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนต่าง ๆ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดบริการนำข้อสอบเข้ามาทำการสอบให้ในเรือนจำและทัณฑสถานที่มีผู้ต้องขังลงทะเบียนเรียนทุกภาคการศึกษา

**ตาราง 1 สาขาวิชาและจำนวนผู้ต้องขังจากเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศที่ศึกษา
ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ภาคเรียนที่ 1/2541**

สาขาวิชา	จำนวน(คน)
นิติศาสตร์	348
วิทยาการจัดการ	231
นิเทศศาสตร์	179
ส่งเสริมการเกษตร	139
รัฐศาสตร์	86
เศรษฐศาสตร์	27
ศิลปศาสตร์	26
คหกรรมศาสตร์	20
ศึกษาศาสตร์	7
บริหารธุรกิจ	3
วิทยาศาสตร์	3
รวม	1,069

ที่มา : กรมราชทัณฑ์. 2541 : 3

การจัดการศึกษาของผู้ต้องขังในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพ และขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งใช้สื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิธีการอื่นที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ผู้ต้องขังจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเปิดโอกาสให้สมัครเข้าศึกษาต่อ โดยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการ ผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้

วิธีดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง

1. คุณสมบัติของผู้ต้องขังที่จะสมัครเป็นนักศึกษา มสธ. นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ มสธ. กำหนด อาทิเช่น ต้องจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมีประสบการณ์ประกอบอาชีพมาแล้ว 5 ปี หรือเป็นผู้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

2. ต้องเป็นนักโทษเค็ดขาดตั้งแต่ชั้นกลางขึ้นไป
3. ต้องมีกำหนดโทษตั้งแต่จำคุกตลอดชีวิตลงมา
4. ต้องมีความประพฤติเรียบร้อย ไม่มีพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของเรือนจำฯ

5. ไม่อยู่ในระหว่างการถูกสอบหรือลงโทษทางวินัย

การรับสมัคร มีขั้นตอน ดังนี้

1. ประกาศรับสมัคร โดยการปิดประกาศ และการกระจายเสียงตามสายภายในเรือนจำและทัณฑสถาน แจ้งประกาศรับสมัครล่วงหน้าก่อนกำหนดการรับสมัครของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 1 เดือน

2. รวบรวมใบสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติความประพฤติในระหว่างต้องโทษแล้วเสนอกรมราชทัณฑ์พิจารณาอนุมัติ

3. เมื่อกรมราชทัณฑ์อนุมัติให้เรียนได้ จึงจัดส่งใบสมัครค่าลงทะเบียนเรียนไปยังมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ค่าใช้จ่ายในการเรียน

หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ค่าเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา ประมาณ 12,000-15,000 บาท

หลักสูตรโครงการการศึกษาต่อเนื่อง 4 เดือน ประมาณ 700 - 1,000 บาท

การเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

แม้การศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะเป็นระบบการศึกษาทางไกล ไม่จำเป็นต้องมีชั้นเรียน แต่เนื่องจากผู้ต้องขังศึกษาอยู่ในพื้นที่จำกัดเฉพาะภายในเรือนจำเท่านั้นเพื่อให้การศึกษาของผู้ต้องขังประสบผลดียิ่งขึ้น กรมราชทัณฑ์จึงดำเนินการ ดังนี้

1. ศูนย์บริการศึกษาเฉพาะกิจมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ให้บริการทางวิชาการเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง โดยการจัดมุม มสธ. ขึ้นภายในเรือนจำและทัณฑสถาน มีสื่อการสอนที่สำคัญ คือ

1.1 ให้บริการสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารชุดวิชา หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านประกอบชุดวิชา หลักสูตร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

1.2 ให้บริการสื่อโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ เทปเสียงประจำชุดวิชา เทปเสียงประกอบชุดวิชา เทปเสียงรายการวิทยุกระจายเสียง เทปเสียงการสอนเสริม และเทปเสียงแนะแนวการศึกษา

1.3 อนุญาตให้ผู้ต้องขังนักศึกษาออกใช้มุม มสธ. ได้สัปดาห์ละ 3 วัน ตั้งแต่วันจันทร์ – วันพุธ

1.4 ให้เรือนจำและทัณฑสถานจัดชั้นเรียนสำหรับบางสาขาวิชาให้แก่ผู้ต้องขังนักศึกษาได้ใช้บริการ

2. การบริการการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชให้แก่ผู้ต้องขัง

2.1 การสอนเสริม ก่อนการสอบไล่ประมาณ 1 เดือน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะจัดส่งคณาจารย์เข้ามาทำการสอนเสริมให้แก่ผู้ต้องขังนักศึกษาภายในเรือนจำและทัณฑสถาน ครั้งละ 3 - 5 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา บริการทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่ นักศึกษาในลักษณะของชั้นเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบปะกับอาจารย์เพื่อเสริมความรู้ สร้างความกระจ่างในปัญหาข้อสงสัย ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นักศึกษา

2.2 การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะสำหรับบางสาขาวิชา เช่น สาขานิเทศศาสตร์ จัดให้มีการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะชุดวิชา โดยมีผู้ต้องขังลงทะเบียนเรียนวิชาดังกล่าว จำนวน 10 คนขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะจัดบริการให้มีการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ในวิชาชีพนั้น ๆ โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะจัดอาจารย์ผู้สอนพร้อมนำสื่อต่าง ๆ ในชุดวิชาการผลิตงานมาฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

2.3 การสอบวัดผลประเมินผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะจัดสนามสอบให้แก่ผู้ต้องขังภายในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศทุกภาคการศึกษา โดยจัดแบ่งลักษณะเนื้อหาชุดวิชาออกเป็นชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ สาขาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจำภาคการศึกษาตามลักษณะของแต่ละชุดวิชาที่สาขารับผิดชอบ

2.4 กิจกรรมการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยกำหนดให้มีชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพเป็นชุดวิชาบังคับ ดังนั้น ผู้ต้องขังที่ศึกษาตามหลักสูตรซึ่งมีชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพเป็นวิชาบังคับ จะต้องลงทะเบียนเรียนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพในภาคการศึกษาสุดท้าย ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยผู้ลงทะเบียนเรียนจะต้องศึกษาและสอบข้อเขียน (คะแนน 40 %) กับต้องเข้ากิจกรรมการอบรมเข้ม (คะแนน 60 %) ผู้ต้องขังทุกคนที่จะสำเร็จการศึกษา จะต้องรับการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ที่เรือนจำกลางบางขวางเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

2.5 การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตร เมื่อสอบได้จำนวนชุดวิชาครบตามหลักสูตรและข้อกำหนดอื่น ๆ ของสาขาวิชา คือ ปริญญาตรี (4 ปี) ศึกษาไม่น้อยกว่า 22 ชุดวิชา ปริญญาตรีต่อเนื่อง (3 ปี) ศึกษาไม่น้อยกว่า 18 ชุดวิชา ปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) ศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ชุดวิชา และประกาศนียบัตร (1 ปี) ศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ชุดวิชา เมื่อผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาแล้วไม่สามารถจะออกไปรับปริญญาภายนอกได้เหมือนกับบุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจะส่งปริญญาบัตรให้แก่ผู้ต้องขังทางไปรษณีย์

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา กรมราชทัณฑ์ได้อนุญาตให้ผู้ต้องขังสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งสิ้น 1,069 คน ที่กระจายอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ จำนวน 75 แห่ง และมีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาต่างๆ อาทิเช่น ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ วิทยาการจัดการ รัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จำนวน 191 คน พ้นโทษไปแล้ว 103 คน ขณะนี้ เหลือผู้ต้องขังที่ยังต้องโทษอยู่สำเร็จการศึกษาแล้วจำนวน 88 คน

ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ต้องขังเข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น เพื่อแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยเพิ่มพูนวิทยฐานะ เสริมสร้างศักยภาพให้ผู้ต้องขังได้รับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม ได้มีจิตสำนึกในทางที่ดีได้รับการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษจึงมีโครงการจัดหาทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มศร.) ให้แก่ผู้ต้องขังที่มีความขยันหมั่นเพียรพยายามตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้คณะกรรมการของกรมราชทัณฑ์ที่ได้รับการแต่งตั้งพิจารณาคัดเลือกผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติรับทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มศร.) ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ต้องขังนักศึกษาที่สมัครเข้ารับการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา (มศร.) มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียน โดยจะต้องแจ้งผลการเรียนประกอบการพิจารณาด้วย

2. ต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดตั้งแต่ชั้นดีขึ้นไป
3. มีความประพฤติเรียบร้อย ขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไม่เคยกระทำความผิดวินัยของเรือนจำและทัณฑสถานมาก่อน
4. มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นผู้มีความทะเยอทะยาน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน
5. ในแต่ละภาคเรียนผู้ต้องขังที่รับทุนจะต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 2 ชุติวิชา สำหรับภาคเรียนฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ 1 ชุติวิชา ยกเว้นในภาคเรียนสุดท้ายที่นักศึกษาจะจบหลักสูตร
6. ผู้ต้องขังนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา จะต้องสอบผ่านทุกชุติวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนซึ่งกรมราชทัณฑ์จะให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษที่ได้รับคัดเลือกจนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ให้เรือนจำและทัณฑสถานตรวจสอบผลการสอบของนักศึกษาที่ได้รับทุนแล้วรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบทุกครั้ง เพื่อประกอบการพิจารณาทุนในภาคเรียนต่อไป

กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกจากการใช้สติปัญญาที่ประกอบด้วยความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับบริการจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้ต้องขังประสบความสำเร็จในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นระหว่างต้องโทษ อีกทั้งยังเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพสุจริตภายหลังพ้นโทษ ไม่หวนกลับมากระทำผิดให้เป็นภาระแก่สังคมภายนอกอีกต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ในกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจ ในลักษณะธรรมชาติ และรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ดีพอสมควร จึงจะสามารถเข้าใจและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีได้ (ปฐม นิคมานนท์, 2528 : 297) ดังนั้น ผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้อของผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้ใหญ่แตกต่างจากเด็กหลายประการ เช่น ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็ก ปกครองตนเองได้ สนใจเรียนรู้ในสิ่งที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันทีนอกจากนี้ผู้ใหญ่ยังผ่านประสบการณ์มามากและนานพอสมควรจนกระทั่ง

เกิดความรู้สึกฝังแน่นในจิตใจ ดังนั้น หลักการเรียนการสอนที่ดีจึงอยู่ที่การจัดสถานการณ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมเพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 300 - 301) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการสอน โรเจอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 149 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1965 : 63 - 65) ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับบทบาทของครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ว่า จะต้องเปลี่ยนสภาพจากความเป็น "ครู" ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) และได้ให้ทัศนะของผู้อำนวยความสะดวกไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การให้ความไว้วางใจและเคารพยกย่องผู้เรียน
 2. มีความจริงใจต่อผู้เรียน
 3. มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด ผู้เรียนจะเรียนได้ดี
- เมื่อมีผู้อำนวยความสะดวก ได้จัดสภาพการเรียนการสอนให้เข้ากับธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

สุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 106 - 107) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้สอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
2. เป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียน
3. ครูจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และวิธีเรียน
4. ครูผู้สอนผู้ใหญ่ควรมีหน้าที่จัดการสอนการเรียนและอุปกรณ์การเรียน จูงใจผู้เรียน และให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

สำหรับ โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2524 : 57 - 59 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978 : unpagged) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ไว้หลายประการ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขามีความต้องการและความสนใจ (Need and Interests) ที่จะเรียน
2. ให้ผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน
3. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุด ดังนั้น จึงควรหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน
4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self - Directing) เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่เป็นเพียงส่งผ่านหรือสื่อสำหรับผ่านความรู้

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้น การสอนนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ต้องเตรียมการสอนในด้านต่าง ๆ อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาที่ใช้กับเนื้อหาที่จะสอน

นอกจากนี้ โนลส์ (Knowles. 1970 : 163) ได้พูดถึงคุณลักษณะที่ดีของครูสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนมิใช่จะมีเพียงความรู้อย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะและความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้วย
2. ครูผู้สอนจะต้องมีความกระตือรือร้นค้นคว้าศึกษาวิชาการ ตลอดจนมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
3. ครูผู้สอนจะต้องมีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และมีความสนใจในผู้อื่นด้วย
4. ครูผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความตั้งใจที่จะค้นคว้าทดลองหาวิธีการที่จะเข้าถึงความเปลี่ยนแปลงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
5. ผู้สอนจะต้องให้ความสนิทสนม ให้กำลังใจต่อการพัฒนาการความเจริญก้าวหน้าของปัจเจกบุคคลมากกว่าการหิบบย่นให้

ส่วน คิคค์ (Kidd. 1973 : 292 - 307) ได้ศึกษาและแสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ กล่าวโดยสรุปคือ

1. เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ หรือกิจการที่ตนได้กระทำไปแล้วอย่างดี
2. เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองได้เป็นอย่างดี หรือเป็นผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับตนเองหรือปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น
3. ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือมีทักษะในวิชาชีพของตนได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่าคุณค่าและประโยชน์ของจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่ออาชีพนักการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้สอนหรือวิทยากรในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนที่จัดให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็น

ผู้ใหญ่ ดังที่ อุนดา นพคุณ (2527 : 6 - 7) ได้สรุปไว้ในหนังสือ "การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์" กล่าวถึงประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรมีความรู้ และความเข้าใจว่าการเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร
2. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรเข้าใจหลักปฏิบัติ หรือการปฏิบัติตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นตามความเชื่อหรือทฤษฎีการเรียนรู้ที่ตนเองเข้าใจและนิยมที่จะปฏิบัติ
3. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมและวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญก็คือทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าควรจะปฏิบัติการณ์อย่างไรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์ (2522 : 47) ได้ศึกษาความต้องการและโอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาเขตการศึกษา 7 พบว่า สภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สักส่วนของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีความต้องการระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พุลทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 69) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 509 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมี 5 องค์ประกอบ คือ การปรับตัว เพศ อายุ วิธีเรียน และระยะเวลาที่จบก่อนเข้าศึกษาต่อ

เพชรภรณ์ นันทรามาศ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยในภาคใต้ โดยทำการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ผลการวิจัยในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ทั้งสองสถาบัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกือบทุกองค์ประกอบ โดย

เฉพาะได้ให้ความสำคัญด้านวิธีสอนสูงสุด ในส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาได้ให้ความสำคัญทางด้านทัศนคติของผู้สอนที่มีต่อวิชาที่สอนสูงสุด

วีรยุทธ บุญยะไวโรจน์ (2528 : ง - ฉ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีต่อสื่อเสริมในระบบการสอนทางไกล ของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช โดยศึกษาจากบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2525 จำนวน 825 คน จำแนกเป็นบัณฑิตแขนงวิชาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และบริหาร การศึกษา พบว่า สื่อเสริมประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา และรายงานวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถรับฟังและชมได้ทุกครั้ง เพราะไม่มีเวลาว่างต้องทำกิจกรรมอื่น ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศคือ เวลา 18.00 - 20.00 น.

ในปีเดียวกัน สมคะเน คำจุน (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์สอนเสริมมีความกระตือรือร้นในการสอน เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึงและมีอารมณ์ขัน นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์สอนเสริมใช้วิธีบรรยาย อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป และอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน

ในปี พ.ศ. 2532 จุริรัตน์ แยมกลิ่นฟุ้ง และคนอื่น ๆ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2531 จำนวน 4,006 คน ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลสำคัญของการเข้ารับการสอนเสริมเนื่องจากนักศึกษาต้องการพบอาจารย์สอนเสริม เพื่อฟังสรุปประเด็นสำคัญในเนื้อหาเอกสารการสอนที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ส่วนนักศึกษาที่ไม่มาเข้ารับการสอนเสริมเนื่องจากเหตุผลส่วนตัวหลายประการ เช่น ไม่มีเวลาว่าง การเดินทางไม่สะดวก แต่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การจัดสอนเสริมมีความเหมาะสมดีแล้วในด้านความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาต้องการให้อาจารย์สอนเสริมเป็นคนเดียวกันตลอดภาคการศึกษารวมทั้งต้องการให้ใช้เอกสารโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนด้วย อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถทางวิชาการ นอกจากนี้ นักศึกษาต้องการให้ 3 ชั่วโมง หรือ 3 ครั้ง ๆ ละ 5 ชั่วโมง

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2533 : 47 - 65) ได้สำรวจการใช้สื่อการศึกษาทางไกล คือ สภาพการใช้สื่อ สื่อการศึกษาทางไกลผู้เรียนสามารถเลือกใช้ได้หลายลักษณะ แต่ผู้เรียนมักเลือกใช้ตามความสะดวกและใช้ได้ง่าย โดยเฉพาะสื่อแบบเรียน คู่มือแบบฝึกหัด และ

เอกสารเสริม ผู้เรียนจะใช้กันมากและให้ความสำคัญในสื่อลักษณะนี้สูงรองลงมาเป็นการพบกลุ่มและฟังรายการวิทยุ ส่วนการใช้สื่อโสตทัศนอื่นๆ เช่น การใช้สไลด์ รายการวีดิทัศน์ประกอบ

จวน คงแก้ว (2541:83) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนาของผู้ต้องขัง พบว่าตัวแปรอายุ พื้นฐานความรู้เดิม ทักษะการคิด ระยะเวลาในการต้องโทษ สาเหตุการเข้ารับการฝึกอบรม และขนาดของเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนาดังกล่าว

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮอเบิร์ค (Herbert. 1974 : 572 - B) ได้ทำการสำรวจแนวความคิดรวบยอดของคำว่า "คุณภาพชีวิต" ผลปรากฏว่า บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตสมบูรณ์ จะต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ คือ

- 1) การตอบสนองความต้องการทางกายภาพ
- 2) มีการพัฒนาตนเองและการเจริญเติบโตของบุคคล
- 3) มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในสังคมปฐมนิยม
- 4) มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

โนลล์ (Knowles, 1970:59) ได้ศึกษาถึงลักษณะเด่นของผู้ใหญ่เกี่ยวกับการศึกษา พบว่า ลักษณะเด่นของผู้ใหญ่คือ ความพร้อมในการเรียน (Readiness to Learn) ในสิ่งที่เกี่ยวข้องประโยชน์และมีความจำเป็นที่จะต้องรับรู้ และการเห็นคุณค่าของเวลา (Time Perspectives) คือ ผู้ใหญ่เรียนเพื่อให้ได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สเปนซ์ (Spence. 1979 : 5983 A) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนที่แตกต่างกันในด้านรูปแบบการสอนและด้านเนื้อหาการบรรยายพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์กลุ่มที่มีรูปแบบการสอนดีจะสูงมาก และพบอีกว่านักศึกษาที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มที่อาจารย์ใช้เนื้อหาบรรยายที่ง่ายกว่าจะมีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอน โดยเฉลี่ยสูงมากเช่นกัน

เกลส์ (Gayles. 1980 : 130) ได้ใช้เวลาสองปีในการศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษาจำนวน 625 คน ที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในรายวิชาการศึกษาของทุก ๆ ภาคเรียนรวมแปดครั้ง ผลปรากฏว่าการสอนในรายวิชานี้มีประสิทธิภาพสูงซึ่งพบว่าเป็นผลมาจากการทำแผนการสอนที่มีรากฐานอันมั่นคงอันเนื่องมาจากความคิดเห็นของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการสอนอาจารย์ในครั้งก่อน ๆ นั้นเอง

เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า การที่ครูมีเอกสารประกอบการสอนอยู่แล้ว ทำให้ครูไม่ขวนขวายค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้งผู้เรียนจะยึดมั่นเฉพาะเอกสาร การสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่รู้จักกว้าง ส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อประเภทกระดาษเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

ฮีธ และ เพอร์ซี่ (Heath and Percy. 1982 : 26) ได้ศึกษานักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนไม่เต็มเวลา (part-time students) และนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา (full-time students) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนสอดคล้องกัน คือ ต้องการอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี และต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ มีประโยชน์อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาและได้รับทราบปัญหา อุปสรรค จากการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้มีจำนวน 1,069 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านวัดผลประเมินผล ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นับว่าจะเป็นประโยชน์อันสำคัญยิ่งต่อการนำไปใช้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้ต้องขังที่มีปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4 ด้าน แตกต่างกัน
4. ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4 ด้าน แตกต่างกัน
5. ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่เป็นผู้ต้องขังเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 259 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้มาโดยการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) จากเรือนจำและทัณฑสถาน 3 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

2.1 สํารวจจำนวนนักศึกษาจากเรือนจำและทัณฑสถานแต่ละแห่ง แล้วกำหนดจำนวนนักศึกษามาร้อยละ 50

2.2 สุ่มนักศึกษาจากแต่ละชั้นปีโดยวิธีสุ่มอย่างมีระบบ คือใช้นักศึกษาที่มีรายชื่อเป็นเลขคู่ทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 130 คน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้ต้องขังเรือนจำและทัณฑสถานใน
เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
จำแนกตามเรือนจำและทัณฑสถาน

เรือนจำ/ทัณฑสถาน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
<u>เรือนจำกลางคลองเปรม</u>		
ปีที่ 1	40	20
ปีที่ 2	32	16
ปีที่ 3	19	10
ปีที่ 4	26	13
รวม	117	59
<u>ทัณฑสถานหญิงกลาง</u>		
ปีที่ 1	14	7
ปีที่ 2	36	18
ปีที่ 3	24	12
ปีที่ 4	25	13
รวม	100	50
<u>เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร</u>		
ปีที่ 1	10	5
ปีที่ 2	14	7
ปีที่ 3	10	5
ปีที่ 4	8	4
รวม	42	21
รวมทั้งสิ้น	259	130

ที่มา: กรมราชทัณฑ์ 2541 : 3

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับปีที่ศึกษา อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ และระยะเวลาการต้องโทษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ และด้านวัดผลประเมินผล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อถามปัญหา และข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริการ วิธีการสอน สื่อและอุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล ค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ บทความ งานวิจัย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเพื่อเป็นพื้นฐานของเนื้อหา นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สัมภาษณ์ความคิดเห็นโดยสอบถามจากผู้ต้องขังที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้างต้น สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม แก้ไข ส่วนวน ภาษาที่บกพร่อง ตัดคำซ้ำซ้อน และจัดหมวดหมู่ คำถามให้กระชับรัดกุม และเข้าใจ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม ทัณฑสถานหญิงกลาง และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยไปแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่สุ่มได้ด้วยตนเองและรอรับกลับคืน ในระหว่างวันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2541 ได้กลับคืนมาจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ ก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถามจำนวน 130 ฉบับ ที่ได้รับกลับคืนมา เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

2. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน ได้ทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t -test และกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ F -test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' Test)

4. แบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ผลเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การแปลความหมายค่าคะแนน

สำหรับการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน ดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน เรียงลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ปีที่ศึกษา อาชีพเดิม ก่อนต้องโทษ และระยะเวลาการต้องโทษ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาราช ด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์
และด้านวัดผลประเมินผล
- ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาราช จำแนกตามตามตัวแปร
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบทั้งหมด	130	100.00
1. เพศ		
เพศชาย	80	61.54
เพศหญิง	50	38.46
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	44	33.84
30-40 ปี	55	42.31
41 ปี ขึ้นไป	31	23.85
3. ปีที่ศึกษา		
ปีที่ 1	32	24.61
ปีที่ 2	41	31.54
ปีที่ 3	27	20.77
ปีที่ 4	30	23.08
4. อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ		
ค้าขาย	36	27.69
รับจ้าง	42	32.31
รับราชการ	17	13.08
เกษตรกร	17	13.08
อื่นๆ (เป็นนักศึกษา)	18	13.84

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. ระยะเวลาการต้องโทษ		
ต่ำกว่า 5 ปี	9	6.92
5-10 ปี	32	24.62
11 ปีขึ้นไป	89	68.46

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 เพศหญิงจำนวน 50 คน ร้อยละ 38.46 ในด้านอายุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30-40 ปี มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 รองลงมามีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.84 ที่เหลืออายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.85 ด้านปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 41 คน หรือร้อยละ 31.54 รองลงมาได้แก่นักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.61 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 23.08 ที่เหลือเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.77 ด้านอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างมีจำนวนมากที่สุด คือ 42 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 รองลงมา คืออาชีพค้าขาย 36 คน ร้อยละ 27.69 อาชีพรับราชการ และเกษตรจำนวนเท่ากันคือ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 13.08 นอกนั้นเป็นอาชีพอื่นๆ (โดยระบุว่า เป็นนักศึกษา) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.84 สำหรับระยะเวลาการต้องโทษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีกำหนดโทษ 11 ปีขึ้นไป มีจำนวนถึง 89 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.46 รองลงมา มีกำหนดโทษ 5-10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.62 ที่เหลือมีกำหนดโทษต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 9 คนหรือร้อยละ 6.92

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

ในตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน รายด้านและรายข้อ นำเสนอดังตาราง 4-8 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1	ด้านการบริการ	2.76	0.61	ปานกลาง
2	ด้านวิธีการสอน	3.01	0.48	ปานกลาง
3	ด้านสื่อและอุปกรณ์	2.68	0.47	ปานกลาง
4	ด้านวัดผลประเมินผล	3.66	0.50	มาก
	รวม	3.03	0.37	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($=3.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัดผลประเมินผล ($= 3.66$) อยู่ในระดับมาก นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($=2.68-3.01$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการ

ความคิดเห็นด้านการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. มสธ.มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังได้ทราบ	3.05	0.96	ปานกลาง
2. มสธ.สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมนักศึกษา มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	2.68	1.20	ปานกลาง
3. ชมรมนักศึกษา มสธ. จัดให้มีการแนะแนวแก่ผู้ต้องขังที่สนใจเรียนต่อในระดับอุดมศึกษากับ มสธ. เป็นประจำ	2.41	1.05	น้อย
4. การสมัครเรียนกับ มสธ. โดยผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ.ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นการให้ความสะดวกแก่ผู้ต้องขัง	3.25	1.06	ปานกลาง
5. การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนของนักศึกษาผู้ต้องขังผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ. ได้รับการตอบรับจาก มสธ. ในเวลาที่รวดเร็ว	2.81	0.98	ปานกลาง
6. การจัดส่งตำราเรียน/เอกสารการสอนจาก มสธ. มายังนักศึกษา มสธ.มีความสะดวกรวดเร็ว	2.58	0.79	ปานกลาง
7. มสธ. มีการจัดห้องสมุด ณ มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานไว้บริการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม	2.42	1.12	น้อย
8. การออกมาใช้มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม นักศึกษาทุกคนสามารถกระทำได้	2.29	1.14	น้อย
9. การจัดสถานที่สอบของ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาผู้ต้องขัง	3.48	0.97	ปานกลาง
10. การจัดส่งข่าวสารการศึกษาที่ทันสมัยจาก มสธ. มาให้นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้รับรู้พร้อมกับนักศึกษาทั่วไป มีความเป็นไปได้	2.57	1.28	ปานกลาง
รวม	2.76	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา-
 ธิราช ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการบริการ โดยรวม
 อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{X} = 2.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
 ปานกลาง 7 ข้อ ($\bar{X} = 2.57-3.48$) และระดับน้อย 3 ข้อ ($\bar{X} = 2.29-2.41$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุดคือ ข้อ 9 การจัดสถานที่สอบในเรือนจำ/ทัณฑสถานของ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มี
 ความเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาผู้ต้องขัง ($\bar{X} = 3.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 8 การ
 ออกมาใช้มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม นักศึกษาทุกคนสามารถ
 กระทำได้ ($\bar{X} = 2.29$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
เขตกรุงเทพมหานคร ด้านวิธีการสอน

ความคิดเห็นด้านวิธีการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่สนใจเรียนต่อระดับอุดมศึกษา	3.75	1.12	มาก
2. หลักสูตรการศึกษาของ มสธ. ในสาขาวิชาต่างๆ มีความหลากหลายเพียงพอต่อการเลือกเรียนด้วยตัวของผู้ต้องขังเองได้	3.92	0.91	มาก
3. เนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของ มสธ. จะเน้นหนักจากตำราเรียนซึ่งนักศึกษาสามารถอ่านทำความเข้าใจด้วยตนเองได้	3.53	0.99	มาก
4. เทปเสียงประกอบเนื้อหาในชุดวิชาของ มสธ. นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถเปิดรับฟังเองตามลำพังได้	1.58	1.04	ปานกลาง
5. มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นศูนย์กลางที่นักศึกษาได้ใช้กระบวนการพบกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	2.61	1.39	ปานกลาง
6. การเข้ามาสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. ในแต่ละภาคเรียน มีประโยชน์กับนักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	4.28	1.04	มาก
7. ในช่วงการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. นักศึกษามีโอกาสซักถามปัญหาต่างๆ จากตำราเรียนกับอาจารย์ที่สอนเสริมได้	3.52	1.46	มาก
8. การบรรยายเนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของอาจารย์ มสธ. ทางวิทยุนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยสามารถรับฟังได้	1.38	0.80	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านวิธีการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
9. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ของ มสธ. ทางสถานีวิทยุ-โทรทัศน์ช่อง 11 นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานมีโอกาสได้รับชม	1.49	1.06	น้อย
10 การเข้ามาฝึกอบรมภาคปฏิบัติของอาจารย์ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะวิชาชีพที่นักศึกษาได้เล่าเรียนมา	4.01	1.28	มาก
รวม	3.01	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา-
 ธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านวิธีการสอน โดยรวม
 อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก
 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.52-4.28$) ระดับปานกลาง 7 ข้อ ($\bar{X} = 1.58-2.61$) และระดับน้อย 2 ข้อ ($\bar{X} =$
 $1.38-1.49$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 การเข้ามาสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. ในแต่ละ
 ภาคเรียน มีประโยชน์กับนักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ($\bar{X} = 4.28$) และระดับน้อยที่สุด ได้แก่
 ข้อ 8 การบรรยายเนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของอาจารย์ มสธ. ทางวิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/
 ทัณฑสถานสามารถรับฟังได้ ($\bar{X} = 1.38$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสื่อและอุปกรณ์

ความคิดเห็นด้านสื่อและอุปกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. จะเน้นตำราเรียนเป็นสื่อหลักเพียงสิ่งเดียว	3.67	1.15	มาก
2. มสธ. มีการปรับปรุงสื่อและอุปกรณ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	2.94	1.26	ปานกลาง
3. มสธ. มีการจัดส่งเอกสารอ้างอิงต่างๆ ให้กับมุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	1.98	1.11	น้อย
4. มสธ. มีการจัดส่งเทปเสียงคำบรรยายในชุดวิชาต่างๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อเปิดให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับฟัง	1.69	0.96	น้อย
5. มสธ. ได้จัดส่งวีดิทัศน์ประกอบชุดวิชาที่สำคัญๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อแพร่ภาพให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับชม	1.51	0.79	น้อย
6. ข่าวสารการศึกษาจาก มสธ. ที่ส่งผ่านทางโทรทัศน์/วิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานมีโอกาสติดตามข่าวสารจากสื่อเหล่านี้ได้	1.49	0.88	น้อยที่สุด
7. เอกสารสอนเสริมที่ได้รับแจกจากอาจารย์ มสธ. ที่มาเสริม ช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนให้กับนักศึกษาได้	3.34	1.09	ปานกลาง
8. ในการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. แต่ละครั้ง มีการใช้สื่อต่างๆ เช่น แผ่นสไลด์ วีดิทัศน์ ประกอบการเรียนการสอนด้วย	2.21	1.26	น้อย
9. การจัดส่งเอกสารการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนจาก มสธ. มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า	3.52	1.16	มาก
10. นักศึกษาผู้ต้องขัง ต้องการให้ มสธ. สนับสนุนสื่อเพิ่มเติมเช่น คอมพิวเตอร์ มาช่วยเสริมการศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	4.45	0.99	มาก
รวม	2.68	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านสื่อและอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ($\bar{X}=3.52-4.45$) ระดับปานกลาง 2 ข้อ ($\bar{X}=2.94-3.34$) ระดับน้อย 2 ข้อ ($\bar{X}=1.51-2.21$) และข้อระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ ($\bar{X}=1.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 นักศึกษาผู้ต้องขังต้องการให้ มสธ. สนับสนุนสื่อเพิ่มเติมเช่น คอมพิวเตอร์ มาช่วยเสริมการศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ($\bar{X}=4.45$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 6 ข่าวดารการศึกษาจาก มสธ. ที่ส่งผ่านทางโทรทัศน์/วิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานมีโอกาสติดตามข่าวดารจากสื่อเหล่านี้ได้ ($\bar{X}=1.49$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
เขตกรุงเทพมหานคร ด้านวัดผลประเมินผล

ความคิดเห็นด้านวัดผลประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. การทำแบบฝึกปฏิบัติที่ มสธ. จัดส่งมาพร้อมกับตำราเรียนมีความจำเป็นต่อนักศึกษา	4.42	0.79	มาก
2. การทำแบบฝึกปฏิบัติสามารถประเมินผลความก้าวหน้าจากการเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. ได้	4.16	0.87	มาก
3. เกณฑ์การวัดผลของ มสธ. ใช้การสอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว ซึ่งเหมาะสมกับนักศึกษาในระบบทางไกล	3.92	0.95	มาก
4. เกณฑ์การตัดสินว่า การสอบผ่านของนักศึกษา ที่ มสธ. ใช้อยู่ในปัจจุบันมีมาตรฐานเชื่อถือได้	4.13	0.84	มาก
5. การเปิดโอกาสให้นักศึกษา มสธ. ที่สอบไม่ผ่าน ได้ลงทะเบียนสอบซ่อม เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการศึกษาในระบบทางไกล	4.58	0.77	มาก
6. การจัดส่งผลการสอบมาให้นักศึกษาในแต่ละภาคเรียนของ มสธ. มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า	3.72	1.06	มาก
7. การตรวจสอบผลการสอบกับฝ่ายทะเบียนและวัดผลของมสธ. ได้รับความสะดวก	2.79	1.13	ปานกลาง
8. ก่อนสำเร็จการศึกษา มสธ. กำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าอบรมฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนมา ถือว่าเป็นการประเมินวัดผลที่มีประสิทธิภาพ	3.84	1.20	มาก
9. นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้ระยะเวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้ตรงตามโครงสร้างหลักสูตรที่ มสธ. กำหนดไว้	3.01	1.03	ปานกลาง
10. นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจาก มสธ. ในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน สามารถไปร่วมพิธีพระราชทานปริญญาตรีได้	2.04	1.31	น้อย
รวม	3.66	0.50	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา-
 ธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านวัดผลประเมินผล โดย
 รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากถึง 7 ข้อ
 ($\bar{X} = 3.72-4.58$) ระดับปานกลาง 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.79-3.01$) และระดับน้อย 1 ข้อ ($\bar{X} = 2.04$)
 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 การเปิดโอกาสให้นักศึกษา มสธ. ที่สอบไม่ผ่าน ได้ลง
 ทะเบียนสอบซ่อม เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการศึกษาระบบทางไกล ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด คือ ข้อ 10 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจาก มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถไปร่วม
 พิธีพระราชทานปริญญาตรีได้ ($\bar{X} = 2.04$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาธิราชของผู้ต้องขัง

ขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบ
สมมติฐาน จำแนกตามตัวแปร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 “ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 4 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบความแตกต่าง ปรากฏ
ตามตาราง 9-12 ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา	ชาย N=80		หญิง N=50		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริการ	2.98	0.57	2.39	0.49	6.01**
2	ด้านวิธีการสอน	3.20	0.41	2.71	0.42	6.49**
3	ด้านสื่อและอุปกรณ์	2.81	0.43	2.47	0.44	4.31**
4	ด้านวัดผลประเมินผล	3.67	0.47	3.65	0.54	0.28
รวมทุกด้าน		3.16	0.34	2.80	0.31	6.10**

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง
สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
บริการ ด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ
.01 ส่วนด้านวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราชของ
ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
ด้านการบริการ

ด้านการบริการ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. มสธ.มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังได้ ทราบ	3.01	0.91	3.12	1.04	-0.62
2. มสธ.สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรม นักศึกษา มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	2.96	1.14	2.24	1.17	3.48**
3. ชมรมนักศึกษา มสธ. จัดให้มีการแนะ แนวแก่ผู้ต้องขังที่สนใจเรียนต่อในระดับ อุดมศึกษากับ มสธ. เป็นประจำ	2.69	0.92	1.96	1.09	4.08**
4. การสมัครเรียนกับ มสธ. โดยผ่าน ทางชมรมนักศึกษา มสธ.ใน เรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นการให้ ความสะดวกแก่ผู้ต้องขัง	3.48	0.93	2.88	1.17	3.21**
5. การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียน ของนักศึกษาผู้ต้องขังผ่านทางชมรม นักศึกษา มสธ. ได้รับการตอบรับจาก มสธ. ในเวลาที่รวดเร็ว	2.99	0.99	2.52	0.91	2.71**
6. การจัดส่งตำราเรียน/เอกสารการสอนจาก มสธ. มายังนักศึกษา มสธ.มีความสะดวก รวดเร็ว	2.58	0.79	2.60	0.78	-0.18
7. มสธ. มีการจัดห้องสมุด ณ มุม มสธ. ใน เรือนจำ/ทัณฑสถานไว้บริการนักศึกษาได้ อย่างเหมาะสม	2.94	0.99	1.60	0.78	8.13**

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการบริการ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
8. การออกมาใช้มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม นักศึกษาทุกคนสามารถกระทำได้	2.69	1.01	1.66	1.06	5.52**
9. การจัดสถานที่สอบของ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาผู้ต้องขัง	3.69	0.87	3.16	1.04	3.13**
10. การจัดส่งข่าวสารการศึกษาที่ทันสมัยจาก มสธ. มาให้นักศึกษาในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ได้รับรู้พร้อมกับนักศึกษาทั่วไป มีความเป็นไปได้	2.80	1.18	2.20	1.34	2.67**
รวม	2.98	0.57	2.39	0.49	6.01**

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชด้านการบริการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ข้อ 2 มสธ.สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมนักศึกษา มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ข้อ 3 ชมรมนักศึกษา มสธ. จัดให้มีการแนะแนวแก่ผู้ต้องขังที่สนใจเรียนต่อในระดับอุดมศึกษากับ มสธ. เป็นประจำ ข้อ 4 การสมัครเรียนกับ มสธ. โดยผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ.ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นการให้ความสะดวกแก่ผู้ต้องขัง ข้อ 5 การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนของนักศึกษาผู้ต้องขังผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ. ได้รับการตอบรับจาก มสธ. ในเวลาที่รวดเร็ว ข้อ 6 การจัดส่งตำราเรียน/เอกสารการสอนจาก มสธ. มายังนักศึกษา มสธ.มีความสะดวกรวดเร็ว ข้อ 7 มสธ. มีการจัดห้องสมุด ณ มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานไว้บริการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม ข้อ 8 การออกมาใช้มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่ร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม นักศึกษาทุกคนสามารถกระทำได้ ข้อ 9 การจัดสถานที่สอบของ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาผู้ต้องขัง และข้อ 10 การจัดส่งข่าวสารการศึกษาที่ทันสมัยจาก มสธ. มาให้นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้รับรู้พร้อมกับนักศึกษาทั่วไปมีความเป็นไปได้ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
ด้านวิธีการสอน

ด้านวิธีการสอน	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่สนใจเรียนต่อระดับอุดมศึกษา	4.08	0.87	3.22	1.28	4.53**
2. หลักสูตรการศึกษาของ มสธ. ในสาขาวิชาต่างๆ มีความหลากหลายเพียงพอต่อการเลือกเรียนด้วยตัวของผู้ต้องขังเองได้	3.91	0.86	3.94	1.00	-0.17
3. เนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของ มสธ. จะเน้นหนักจากตำราเรียนซึ่งนักศึกษาสามารถอ่านทำความเข้าใจด้วยตนเองได้	3.74	0.78	3.20	1.20	3.11**
4. เทปเสียงประกอบเนื้อหาในชุดวิชาของ มสธ. นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถเปิดรับฟังเองตามลำพังได้	1.89	1.15	1.10	0.58	4.50**
5. มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นศูนย์กลางที่นักศึกษาได้ใช้กระบวนการพบกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.29	1.12	1.52	1.05	8.97**
6. การเข้ามาสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. ในแต่ละภาคเรียน มีประโยชน์กับนักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	4.25	0.97	4.32	1.15	-0.37
7. ในช่วงการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. นักศึกษามีโอกาสซักถามปัญหาต่างๆ จากตำราเรียนกับอาจารย์ที่สอนเสริมได้	3.74	1.29	3.16	1.66	2.22*

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอน	เพศชาย		เพศหญิง		t
		S.D		S.D	
8.. การบรรยายเนื้อหาวิชาต่างๆ ของ อาจารย์ มสธ. ทางวิทยุนักศึกษาใน เรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถรับฟังได้	1.56	0.87	1.10	0.58	3.33**
9. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ของ มสธ. ทางสถานีวิทยุ-โทรทัศน์ช่อง 11 นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีโอกาส ได้รับชม	1.58	1.02	1.36	1.12	1.13
10 การเข้ามาฝึกอบรมภาคปฏิบัติของ อาจารย์ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะวิชาชีพที่ นักศึกษาได้เล่าเรียนมา	3.93	1.21	4.14	1.40	-0.93
รวม	3.20	0.41	2.71	0.42	6.49**

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชด้านวิธีการสอน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ข้อ 1 การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่สนใจเรียนต่อระดับอุดมศึกษา ข้อ 3 เนื้อหาวิชาต่างๆ ของ มสธ. จะเน้นหนักจากตำราเรียนซึ่งนักศึกษาสามารถอ่านทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ ข้อ 4 เทปเสียงประกอบเนื้อหาในวิชาของ มสธ. นักศึกษาในเรือนจำ/ ทัณฑสถานสามารถเปิดรับฟังเองตามลำพังได้ ข้อ 5 มุม มสธ. ในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน เป็นศูนย์กลางที่นักศึกษาได้ใช้กระบวนการพบกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และข้อ 8 การบรรยายเนื้อหาวิชาต่างๆ ของอาจารย์ มสธ. ทางวิทยุนักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถรับฟังได้ ส่วนข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 7 ในช่วงการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. นักศึกษามีโอกาสซักถามปัญหาต่างๆ จากตำราเรียนกับอาจารย์ที่สอนเสริมได้ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของ
ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ด้านสื่อ
และอุปกรณ์

ด้านสื่อและอุปกรณ์	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. จะเน้นตำราเรียนเป็นสื่อหลักเพียงสิ่งเดียว	3.84	1.01	3.40	1.31	2.14*
2. มสธ. มีการปรับปรุงสื่อและอุปกรณ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.15	1.17	2.60	1.32	2.48*
3. มสธ. มีการจัดส่งเอกสารอ้างอิงต่างๆ ให้กับมุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้ นักศึกษาได้ศึกษากันคว้าเพิ่มเติม	2.30	1.11	1.48	0.91	4.39**
4. มสธ. มีการจัดส่งเทปเสียงคำบรรยายใน ชุติวิชาต่างๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อเปิดให้ นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับฟัง	2.08	1.02	1.08	0.34	6.69**
5. มสธ. ได้จัดส่งวีดิทัศน์ประกอบชุติวิชาที่สำคัญๆ ให้กับมุมมสธ. เพื่อแพร่ภาพให้ นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับชม	1.73	0.84	1.16	0.55	4.22**
6. ข่าวสารการศึกษาจาก มสธ. ที่ส่งผ่านทาง โทรทัศน์/วิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ ทัณฑสถานมีโอกาสติดตามข่าวสารจาก สื่อเหล่านี้ได้	1.56	0.84	1.38	0.95	1.15*
7. เอกสารสอนเสริมที่ได้รับแจกจากอาจารย์ มสธ. ที่มาเสริม ช่วยสร้างความเข้าใจใน เนื้อหาวิชาที่เรียนให้กับนักศึกษาได้	3.40	1.00	3.24	1.22	0.81

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านสื่อและอุปกรณ์	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
8. ในการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. แต่ละครั้ง มีการใช้สื่อต่างๆ เช่น แผ่นสไลด์ ทัศนูปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนด้วย	2.10	1.21	2.38	1.32	-1.24
9. การจัดส่งเอกสารการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนจาก มสธ. มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า	3.63	0.99	3.36	1.38	1.18
10. นักศึกษาผู้ต้องขัง ต้องการให้ มสธ. สนับสนุนสื่อเพิ่มเติมเช่น คอมพิวเตอร์ มาช่วยเสริมการศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	4.34	1.04	4.64	0.88	-1.78
รวม	2.81	0.43	2.47	0.44	4.31**

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชด้านสื่อและอุปกรณ์โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ข้อ 3 มสธ. มีการจัดส่งเอกสารอ้างอิงต่างๆ ให้กับมุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้ นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ข้อ 4 มสธ. มีการจัดส่งเทปเสียงคำบรรยายในชุดวิชาต่างๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อเปิดให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับฟัง และข้อ 5 มสธ. ได้จัดส่งทัศนูปกรณ์ประกอบชุดวิชาที่สำคัญๆ ให้กับมุมมสธ. เพื่อแพร่ภาพให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับชม ส่วนข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 1 การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. จะเน้นตำราเรียนเป็นสื่อหลักเพียงสิ่งเดียว ข้อ 2 มสธ. มีการปรับปรุงสื่อและอุปกรณ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และข้อ 6 ข่าวดสารการศึกษาจาก มสธ. ที่ส่งผ่านทางโทรทัศน์/วิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ ทัณฑสถานมีโอกาสดูตามข่าวสารจากสื่อเหล่านี้ได้ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 สมมติฐานข้อที่ 2 “ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 4 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบความแตกต่าง ปรากฏตามตาราง 13 ดังต่อไปนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ด้านของระดับความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	6.46	0.17
	ภายในกลุ่ม	127	48.05	0.38	
	รวม	129	48.18		
ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.18	0.76
	ภายในกลุ่ม	127	29.37	0.23	
	รวม	129	29.72		
ด้านสื่อและอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.44	.217	1.00
	ภายในกลุ่ม	127	27.49	.216	
	รวม	129	27.92		
ด้านวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	.417	0.21	0.85
	ภายในกลุ่ม	127	31.19	0.25	
	รวม	129	31.60		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.78
	ภายในกลุ่ม	127	17.52	0.14	
	รวม	129	17.73		

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 สมมติฐานข้อที่ 3 “ผู้ต้องขังที่มีปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 4 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบความแตกต่างปรากฏตามตาราง 14 ดังต่อไปนี้

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปีที่ศึกษา

ด้านของระดับความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.38	0.13	0.33
	ภายในกลุ่ม	126	47.80	0.38	
	รวม	129	48.18		
ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.70	0.23	1.01
	ภายในกลุ่ม	126	29.03	0.22	
	รวม	129	29.724		
ด้านสื่อและอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	.650	.217	1.00
	ภายในกลุ่ม	126	27.27	.216	
	รวม	129	27.92		
ด้านวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.30	0.10	0.40
	ภายในกลุ่ม	126	31.31	0.25	
	รวม	129	31.61		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.18	5.89	0.42
	ภายในกลุ่ม	126	17.56	.139	
	รวม	129	17.73		

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 สมมติฐานข้อที่ 4 “ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 4 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบความแตกต่าง ปรากฏตามตาราง 15 ดังต่อไปนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

ด้านของระดับความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.88	0.47	1.26
	ภายในกลุ่ม	125	46.31	0.37	
	รวม	129	48.18		
ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.62	0.16	0.67
	ภายในกลุ่ม	125	29.10	0.23	
	รวม	129	29.72		
ด้านสื่อและอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	4	1.10	0.28	1.28
	ภายในกลุ่ม	125	26.82	0.22	
	รวม	129	27.92		
ด้านวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	0.39	9.82	0.39
	ภายในกลุ่ม	125	31.22	0.25	
	รวม	129	31.61		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.55	0.14	1.01
	ภายในกลุ่ม	125	17.18	0.14	
	รวม	129	17.73		

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 สมมติฐานข้อที่ 5 “ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 4 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบความแตกต่าง ปรากฏตามตาราง 16 ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะการต้องโทษ

ด้านของระดับความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.51	3.26	9.92**
	ภายในกลุ่ม	127	41.67	0.33	
	รวม	129	48.18		
ด้านวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.97	0.99	4.51*
	ภายในกลุ่ม	127	27.75	0.22	
	รวม	129	29.72		
ด้านสื่อและอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.41	0.70	3.37*
	ภายในกลุ่ม	127	26.51	0.21	
	รวม	129	27.92		
ด้านวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	0.87
	ภายในกลุ่ม	127	31.18	0.25	
	รวม	129	31.608		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.921	0.96	7.75 **
	ภายในกลุ่ม	127	15.81	0.12	
	รวม	129	17.73		

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านวิธีการสอนและสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในด้านที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้นำมาทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test มีผลดังตาราง 17-19 ต่อไปนี้

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ โดยรวม

ระยะเวลาการต้องโทษ		ต่ำกว่า 5 ปี	11 ปีขึ้นไป	5-10 ปี
	$\bar{X}$	2.90	2.96	3.24
ต่ำกว่า 5 ปี	2.90	-	0.06	0.34**
11 ปีขึ้นไป	2.96		-	0.28**
5-10 ปี	3.24			-

จากตาราง 17 ปรากฏว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชด้านการบริการ แตกต่างจากผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 11 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เช่นกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านการบริการ

ระยะเวลาการต้องโทษ		11 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี
		2.62	2.73	3.14
11 ปีขึ้นไป	2.62	-	0.11	0.52**
ต่ำกว่า 5 ปี	2.73		-	0.41
5-10 ปี	3.14			-

จากตาราง 18 ปรากฏว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชด้านการบริการ แตกต่างจากผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านวิธีการสอน

ระยะเวลาการต้องโทษ		ต่ำกว่า 5 ปี	11 ปีขึ้นไป	5-10 ปี
	$\bar{X}$	2.86	2.95	3.22
ต่ำกว่า 5 ปี	2.86	-	0.09	0.36
11 ปีขึ้นไป	2.95		-	0.27*
5-10 ปี	3.22			-

จากตาราง 19 ปรากฏว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ด้านวิธีการสอน แตกต่างกับกลุ่มที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการต้องโทษ ด้านสื่อและอุปกรณ์

ระยะเวลาการต้องโทษ		ต่ำกว่า 5 ปี	11 ปีขึ้นไป	5-10 ปี
	$\bar{X}$	2.52	2.63	2.86
ต่ำกว่า 5 ปี	2.52	-	0.11	0.34
11 ปีขึ้นไป	2.63		-	0.23
5-10 ปี	2.86			-

จากตาราง 20 ปรากฏว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ด้านสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ของผู้ต้องขัง

ในส่วนของปัญหาของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านวัดผลประเมินผล มีกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นมาจำนวนทั้งสิ้น 102 คน รายละเอียดดังตาราง 21 ต่อไปนี้

ตาราง 21 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชของผู้ต้องขังในเรือนจำ
และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

อุปสรรค/ปัญหา	ความถี่
เวลาการจัดสอนเสริมในชุดวิชาต่างๆ ในแต่ละภาคเรียนมีน้อยเกินไป	63
ไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำในด้านต่างๆ	60
ไม่สามารถใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ เช่น วิทยุ เทป หรือโทรทัศน์การศึกษา	51
ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การศึกษา	50
การวัดผลประเมินผลล่าช้า	48
การส่งเอกสารล่าช้า	45
ขาดอาจารย์ที่ปรึกษา	28
ไม่มีใครเข้าใจแบบเรียน	25
ไม่มีเอกสารที่ทันสมัย	23
ไม่มีใครมีเวลาเรียน	19
มีข้อจำกัดด้านกิจกรรมกลุ่ม	17

จากตาราง 21 ผู้ต้องขังที่เห็นว่าปัญหาของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา(มศธ.) มากที่สุด ได้แก่ เวลาการจัดสอนเสริมในชุดวิชาต่างๆ ในแต่ละภาคเรียนมีน้อยเกินไป โดยมีความถี่ 63 คน รองลงมาคือไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำในด้านต่างๆ ความถี่ 60 คน ไม่สามารถใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ เช่น วิทยุ เทป หรือดูโทรทัศน์การศึกษา ความถี่ 51 คน ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การศึกษา ความถี่ 50 คน การวัดผลประเมินผลล่าช้า ความถี่ 48 คน การจัดส่งเอกสารล่าช้า ความถี่ 45 คน ขาดอาจารย์ที่ปรึกษา ความถี่ 28 คน ไม่ใคร่เข้าใจแบบเรียน ความถี่ 25 คน ไม่มีเอกสารที่ทันสมัย ความถี่ 23 คน ไม่ใคร่มีเวลาเรียน ความถี่ 19 คน และมีข้อจำกัดด้านกิจกรรมกลุ่ม ความถี่ 17 คน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ในส่วนของข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน แก้ไขอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น จำนวน 97 คนสรุปเป็นประเด็นหลักได้ดังข้อมูลตามตาราง 22 ต่อไปนี้

ตาราง 22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ควรจัดให้มีการสอนเสริมมากขึ้น	59
ควรให้เรือนจำอนุญาตให้ใช้สื่อการเรียน เช่น เทป ได้	53
ควรจัดให้มีสื่ออุปกรณ์การศึกษามากขึ้น	49
ควรจัดส่งผลการประเมินผลให้เร็วขึ้น	48
ควรให้เรือนจำจัดส่งเอกสารให้นักศึกษาเร็วขึ้น	45
ควรให้มีอาจารย์ที่สามารถให้คำปรึกษาได้	26
ควรให้มีมุม มสธ.มีหนังสือมากขึ้นและสามารถใช้ได้	23
ควรปรับปรุงแบบเรียนให้ทันสมัยมากขึ้น	20
ควรจัดเวลาเรียนให้กับผู้ต้องขังมากขึ้น	19
ควรให้มีเสรีในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น	17

จากตาราง 22 ผู้ต้องขังให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการสอนเสริมมากขึ้นความถี่ 59 คน รองลงมาได้แก่ ควรให้เรือนจำอนุญาตให้ใช้สื่อการเรียน เช่น เทป ได้ ความถี่ 53 คน ควรจัดให้มีสื่ออุปกรณ์การศึกษามากขึ้น ความถี่ 49 คน ควรจัดส่งผลการประเมินผลให้เร็วขึ้น ความถี่ 48 คน ควรให้เรือนจำจัดส่งเอกสารให้นักศึกษาเร็วขึ้น ความถี่ 45 คน ควรให้มีอาจารย์ที่สามารถให้คำปรึกษาได้ ความถี่ 26 คน ควรให้มีมุม มสธ.มีหนังสือมากขึ้นและสามารถใช้ได้ ความถี่ 23 คน ควรปรับปรุงแบบเรียนให้ทันสมัยมากขึ้น ความถี่ 20 คน ควรจัดเวลาเรียนให้กับผู้ต้องขังมากขึ้น 19 คน ควรให้มีเสรีในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น ความถี่ 17 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร รวม 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ และด้านวัดผลประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ปีที่ศึกษา อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ และระยะเวลาการต้องโทษ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของเรือนจำและทัณฑสถาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 3 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม ทัณฑสถานหญิงกลาง และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 259 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้จากกลุ่มประชากรดังกล่าว โดยการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) และใช้อัตราส่วน ร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ปีที่ศึกษา ระยะเวลาการต้องโทษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริการ จำนวน 10 ข้อคำถาม ด้านวิธีการสอน 10 ข้อคำถาม ด้านสื่อและอุปกรณ์ 10 ข้อคำถาม และด้านวัดผลประเมินผล 10 ข้อคำถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อถามปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม ทัณฑสถานหญิงกลาง และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่สุ่มได้และรับกลับคืนด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2541 ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ F - test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe' Test)
4. นำแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุปผลและความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 130 คน ในด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 80 คน เพศหญิงจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 38.46 ตามลำดับ ในด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 55 คน อายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 44 และอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คน คิดเป็นร้อยละ 42.31, 33.84 และ 23.85 ตามลำดับ ด้านระดับปีที่ศึกษา เป็นนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 41 คน ปีที่ 1 จำนวน 32 คน ปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่เหลือเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54, 24.61, 23.08 และ 20.77 ตามลำดับ ด้านอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 42 คน อาชีพค้าขาย 36 คน อาชีพรับราชการและเกษตรจำนวนเท่ากัน คือ 17 คน นอกนั้นเป็นอาชีพอื่นๆ (โดยระบุว่าเป็นนักศึกษา) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 27.69, 13.08 และ 13.84 ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาการต้องโทษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีกำหนดโทษ 11 ปีขึ้นไป มีจำนวนถึง 89 คน มีกำหนดโทษ 5-10 ปี ที่เหลือมีกำหนดโทษต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 9 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 68.46, 24.62 และ 6.92 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ของผู้ต้องขัง จำแนกตามตัวแปร

3.1 ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผู้ต้องขังที่มีปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังเห็นว่า ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุดได้แก่ เวลาการจัดสอนเสริมในชุดวิชาต่างๆ ในแต่ละภาคเรียนมีน้อยเกินไป รองลงมาคือไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำในด้านต่างๆ และไม่สามารถใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ได้ ส่วนประเด็นที่ผู้ต้องขังให้ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดให้มีการสอนเสริมมากขึ้น

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของผู้ต้องขัง

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่เข้ามาจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ต้องขังได้มากนัก ทั้งในระดับการบริการ ด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ อาจมีสาเหตุมาจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในด้านต่างๆ เช่น การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษาซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะใช้เป็นข้อมูลให้ผู้ต้องขังได้ทราบถึงแนวทางต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา อีกทั้งผู้ต้องขังไม่สามารถจะติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้โดยตรง . ต้องผ่านเจ้าหน้าที่ของเรือนจำและทัณฑสถาน ทำให้เกิดความล่าช้าอันเนื่องมาจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของทางเรือนจำที่ผู้ต้องขังจะต้องยึดถือและปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความไม่สะดวกเท่าที่ควร ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานขณะนี้ ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษา เพราะความแออัดของพื้นที่ภายในเรือนจำที่เกิดจากจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังเป็นเวลานานๆ อาจเกิดความเบื่อหน่าย จากที่กรมราชทัณฑ์กำหนดนโยบายให้เรือนจำและทัณฑสถานดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาจิตใจ (กรมราชทัณฑ์. 2537 ข:4-7) ผู้ต้องขังมีจิตใจไม่สงบ วิตกกังวล ห่วงใยครอบครัวและปรับตัวเข้ากับสภาพเรือนจำไม่ได้ มีความผิดปกติทางด้านจิตใจ ผู้ต้องขังที่ต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในระดับปริญญาตรี มีทัศนคติและค่านิยมที่จะพัฒนาตัวเองระหว่างต้องโทษให้ได้รับความรู้ ทักษะ แนวทางการประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษซึ่งเป็นค่านิยมของสังคมไทยที่เน้นความสำคัญของการศึกษา ทำให้ผู้ต้องขังจำเป็นที่จะต้องศึกษาต่อให้สูงขึ้น เพื่อให้การเรียนรู้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา พุ่มไพศาล (2521: 33) ที่ได้สำรวจความต้องการในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่ที่เข้าเรียนต่อให้ความสำคัญและต้องการต้องการประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรและเพื่อยกระดับการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลวิเคราะห์ความคิดเห็นแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านวัดผลประเมินผล

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ด้านวัดผลประเมินผลโดยรวม $\bar{X} = 3.66$ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่เข้ารับการศึกษามีความสามารถทำแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จัดส่งมาให้พร้อมตำราเรียนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการได้ใช้ทบทวนความรู้เป็นแนวทางประเมินผลในการเรียนการสอนในระบบทางไกล เกณฑ์การวัดผลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ใช้ในการสอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียวให้แก่ผู้ต้องขังมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการศึกษาจากเนื้อหาของชุดวิชาออกเป็นชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยังได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่สอบไม่ผ่านได้ลงทะเบียนสอบซ่อม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นแก่นักศึกษา ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนจึงเป็นทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ในการฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 174) พบว่า การวัดผลประเมินผลพิจารณาจากความสนใจที่ปฏิบัติและกระบวนการแก้ปัญหา โดยที่การศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยเปิด อาจเกิดจากระบบการศึกษาของผู้ต้องขังไม่มีเวลาในการศึกษาเอกสาร การสอนประจำชุดวิชา ฉะนั้น ในการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังชาย และผู้ต้องขังหญิง ซึ่งถูกควบคุมอยู่ในสถานที่ต่างกัน ได้มีโอกาสให้ผู้ต้องขังที่สอบไม่ผ่านได้ลงทะเบียนสอบซ่อมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการศึกษา โดยที่ก่อนสำเร็จการศึกษาผู้ต้องขังชายและหญิงจะต้องเข้ารับการอบรมฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนที่เรือนจำกลางบางขวางเพียงแห่งเดียว ทำให้นักศึกษาได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จัดส่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาเข้ามาฝึกทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง ทำให้ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เข้าใจในเนื้อหาวิชาในสาขานั้นๆ ได้ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาพันธ์ แท่งทองคำ (2538: 179) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับก่อนจะเริ่มการเรียนการสอน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้ให้ครูประจำกลุ่มชี้แจงในเรื่องการวัดผลการเรียนในภาคเรียนนั้นๆ ให้ผู้เรียนเข้าใจตั้งแต่เรื่องการทดสอบความรู้ก่อนเรียน การทดสอบย่อยหลังจบบทเรียน รวมทั้งการวัดผลระหว่างภาคเรียน และวัดผลปลายภาคเรียน สักส่วนการให้

คะแนนวิธีการวัดผลประเมินผล เงื่อนไขและเกณฑ์ต่าง ๆ จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและพึงพอใจในกระบวนการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผลการเรียน

1.2 ด้านการบริการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังได้รับไม่สอดคล้องกับความต้องการ โดยที่ภายในเรือนจำและทัณฑสถาน มีการจัดตั้งมุม มสธ. สำหรับให้ผู้ต้องขังได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ทบทวนบทเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ไม่สามารถจะใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจากกฎระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำและทัณฑสถานกำหนดแนวทางปฏิบัติการใช้มุม มสธ. ตลอดทั้ง เจ้าหน้าที่ของเรือนจำและผู้ต้องขังที่เป็นนักศึกษาไม่สามารถจะให้แก่บริการได้อย่างเป็นรูปแบบ อย่างในเรื่องการรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนจะต้องขออนุญาตจากเรือนจำก่อนและทำหนังสือถึงกรมราชทัณฑ์ให้ผู้ต้องขังขอสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เมื่อกรมราชทัณฑ์อนุญาตให้เรียนได้แล้ว เรือนจำจะต้องทำหนังสือขอสมัครเรียน พร้อมสำเนาหนังสืออนุญาตของกรมราชทัณฑ์ ไปที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ค่อนข้างยุ่งยาก บางครั้งเรือนจำทำเรื่องไปกรมราชทัณฑ์ให้ผู้ต้องขังไม่สามารถสมัครเรียนในภาคเรียนนั้นได้ ต้องรอไปเรียนในภาคเรียนต่อไป และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ยังไม่สามารถที่จะจัดบริการในด้านการจัดส่งตำราเรียน เอกสารการสอนการส่งข่าวสารการศึกษาที่ทันสมัย ให้นักศึกษาได้รับทราบได้เหมือนกับนักศึกษาภายนอกทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีปัจจัยในด้านอื่น ที่ส่งผลแทรกซ้อนและมีผลต่อความคิดเห็นของผู้ต้องขังโดยตรง เช่น ผู้ต้องขังอยู่ภายในเรือนจำไม่สามารถจะดูรับชมรายการโทรทัศน์ วิดีโอ ข่าวสารต่าง ๆ หรืออ่านหนังสือพิมพ์ภายในมุม มสธ. ได้ ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นส่วนประกอบช่วยต่อการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาให้เกิดทักษะ แนวทางที่เป็นประโยชน์ ดังนั้น การบริการที่ได้รับจึงไม่ทั่วถึงกับผู้ต้องขังอย่างเต็มศักยภาพ กอปรกับผู้ต้องขังบางรายมีความวิตกกังวลใจ ห่วงใยครอบครัวที่อยู่ภายนอก จึงทำให้ในบางครั้งไม่สนใจที่จะใช้บริการจากมุม มสธ. ในเรือนจำ จากผลการศึกษาของ Andrews , Dowold Whitfield (1995) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลถึงแบบทดสอบบุคลิกภาพของผู้ต้องขังในเรือนจำ South Carolina สหรัฐอเมริกา โดยในแบบทดสอบ GED พบว่าปัจจัยที่มีส่วนกำหนดบุคลิกภาพของผู้ต้องขัง คือ อายุ ชาติพันธุ์ เพศ ระดับสติปัญญา ความสำเร็จในการศึกษา

ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จะต้องคำนึงถึงการให้ความรู้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ต้องขังทุกคนได้รับอย่างทั่วถึง สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ

1.3 ด้านวิธีการสอน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องจากการเรียนการสอนในระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ผู้ต้องขังได้รับจะต้องศึกษาค้นคว้าจากตำราแบบเรียนด้วยตนเองที่ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จัดส่งมาให้ ซึ่งมีความยากง่ายในการศึกษาทำความเข้าใจโดยตรงที่เนื้อหาชุดวิชาต่าง ๆ บางครั้งอาจไม่เข้าใจ และการจัดสรรเวลาเรียนของผู้ต้องขังต้องทำงานหางานของทางเรือนจำและทัณฑสถานเร่งด่วนจะต้องทำงานให้เสร็จก่อนจึงจะใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียนภายหลัง ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร และในการเข้าสอนเสริมของอาจารย์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะให้นักศึกษาได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่จะซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ อุดม เขยกิจวงศ์ (2534 : 2224 – 225) ให้แนวคิดไว้ว่า เพื่อให้การกระจายกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวางและทั่วถึง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการร่วมมือ ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทุกระดับให้มากขึ้น ตั้งแต่ระดับนโยบายถึงระดับปฏิบัติในพื้นที่เพื่อระดมสรรพกำลังและใช้ทรัพยากรร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น วิธีการสอนจึงถือว่ามีความสำคัญยิ่งกับผู้ต้องขังที่ศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ แนวทางที่เป็นประโยชน์จากอาจารย์ที่เข้ามาสอนเสริม และเข้ามาฝึกอบรมภาคปฏิบัติ ทักษะ วิชาชีพ ให้แก่ผู้ต้องขัง สอดคล้องกับแนวคิดของ คิลโก (Kilgo. 1970:251 – 253) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่จะให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นได้ ใช้อุปกรณ์และการสอนหลายๆวิธี นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเวลาและขนาดของห้องเรียนด้วย จากรายการวิทยุ และโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาจากอาจารย์ที่บรรยายให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ผู้ต้องขังทั้งชายและหญิง ไม่สามารถรับบริการได้ตามความต้องการที่สามารถเสริมสร้างแนวทางการรู้ ความเข้าใจมากขึ้น แก่ผู้ต้องขังได้ศึกษา ให้รับทราบถึงความเปลี่ยนแปลงสถานะต่างๆ จากสังคมภายนอกที่เกี่ยวข้องในด้านวิธีการสอน เนื้อหาของชุดวิชา เอกสารที่ศึกษาในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิร์ ไขยวสุ (2537:108) ได้ให้แนวความคิดว่า อาจารย์สอนเสริมที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชคัดเลือกเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการสอนเป็น

อย่างดี แต่ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานได้รับโอกาสน้อยกว่านักศึกษาภายนอกทั่วไป เนื่องจากภายหลังเวลา 15.00 น. จะต้องปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ทำให้ระยะเวลาสอนเสริมต้องลดน้อยไปจากเดิมที่กำหนดไว้ อาจส่งผลกระทบในการเรียนการสอนด้วยข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น

1.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นระบบมหาวิทยาลัยเปิด ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลจะเน้นตำราเรียนเป็นสื่อหลัก จากสภาพความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี ในการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ไม่สามารถที่จะสนับสนุนสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้แก่ผู้ต้องขังได้อย่างเต็มศักยภาพ อาจเกิดจากสาเหตุที่ภายในเรือนจำและทัณฑสถานมีจำนวนผู้ต้องขังเข้าเรียนน้อย หากจะลงทุนสนับสนุนสื่อต่างๆ และอุปกรณ์เข้ามาจัดกิจกรรม และบริการทางการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง จะไม่คุ้มกับเงินงบประมาณซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสามารถพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นอกเหนือจากตำราแบบเรียน ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ให้การสนับสนุนสื่อวีดิทัศน์ประกอบชุดวิชาเรียน แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในเรือนจำและทัณฑสถาน มีมุม มสธ. โดยจะติดตั้งโทรทัศน์และเครื่องอัดสำเนา แต่จะต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ที่จะให้ผู้ต้องขังได้รับบริการจากสื่อดังกล่าว และจากการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กำหนดเวลาการออกรายการทางโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ในช่วงเวลา 05.00 น. และ 17.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้ต้องขังต้องคุมขังอยู่ภายในเรือนนอนไม่สามารถรับชมรายการจากสาขาวิชาเรียนได้แล้ว จากสื่อต่างๆ ที่ถ่ายทอดให้นักศึกษาทั่ว ๆ ไปได้ศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนมากที่สุด ที่จะให้ผู้ต้องขังได้มีพื้นฐานความรู้ ในการใช้เหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณรา บุญยืน (2537 :144) พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากที่สุด ได้แก่ การสอนโดยใช้สื่อ เช่น เทปโทรทัศน์ เทปวีดิทัศน์ และการสอนโดยการสาธิต ครูสาธิตให้นักเรียนดู และให้นักเรียนมีโอกาสได้ทดลองด้วยตนเอง ควรแนะนำและเป็นมิตรกับผู้เรียนทุกคน และผลการวิจัยของ สุภธีร์ ไชยวสุ (2537 : 108) พบว่า สื่อเสริมอันเป็นสื่อประสม ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการโทรทัศน์ วีดิทัศน์ มีความสำคัญกับนักศึกษาทางไกลเป็นอย่างยิ่ง ผู้ต้องขังส่วนใหญ่จึงขาดโอกาสที่ได้รับการเรียนการสอนจาก

สื่อรายการวิทยุ โทรทัศน์มาใช้ประกอบการเรียนให้มีประสิทธิภาพในการอาศัยสื่อหลายๆ ประเภทดังกล่าวข้างต้น วิจิตร ภักดีรัตน์ (2530 : 9) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล คือการศึกษาที่มีระยะทางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่คนละทางไม่ว่าใกล้หรือไกล จึงจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อหรือระบบวิธีที่ทำให้รู้สึกรู้สีกว่าใกล้ชิดหรือเสมือนใกล้ชิดซึ่งกันและกัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้ต้องขังจำแนกตามตัวแปร

2.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการด้านวิธีการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ต้องขังชายมีคะแนนเฉลี่ยของความเห็นด้วยมากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากเพศชายมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเรือนจำที่ต้องโทษ เช่น การใช้มุมบริการจากมุม มสธ. ห้องสมุด การได้พบปะกันระหว่างผู้ต้องขังรุ่นพี่ ได้ให้แนวคิดข้อเสนอแนะจากตำราแบบเรียน แนวทางความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการได้รับอนุญาตให้นำหนังสือไปอ่านภายในเรือนนอนได้ แต่สำหรับผู้ต้องขังหญิงที่อยู่ภายในทัณฑสถานมิได้รับบริการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เหมือนผู้ต้องขังชาย สืบเนื่องจากความจำกัดของพื้นที่การควบคุม ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในการให้เข้ามารับบริการจากมุม มสธ. การใช้ห้องสมุดโดยมีการจำกัดเวลา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันเอง และไม่ได้รับอนุญาตให้นำหนังสือ ตำราแบบเรียนเข้าไปอ่านภายในเรือนนอน ซึ่งภายในทัณฑสถานมีความแออัดจากปริมาณเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังที่สูงขึ้น ดังนั้นหากจะนำหนังสือขึ้นไปอ่านในเรือนนอนจึงไม่สะดวกแก่ผู้ต้องขังซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัฒน์ กัลยพลย์ (2522 : 47) กล่าวว่าสภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สัดส่วนของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่การควบคุมด้านสถานที่คุมขังระหว่างผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขัง มีความแตกต่างกันในด้านการควบคุมสภาพความพร้อมของอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการเรียนรู้ การให้ผู้ต้องขังที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้พบปะกันภายในมุม มสธ. ซึ่งเป็นแหล่งในการพัฒนาความรู้ ถ่ายทอด

วิทยาการต่าง ๆ ในด้านบทเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้ต้องขังหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีความแตกต่างไปจากผู้ต้องขังชาย

2.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นหลักสูตรระบบทางไกล มีมาตรฐานเดียวกันทุกกลุ่มอายุ จากบุคคลที่เป็นนักศึกษาภายนอกและนักศึกษาผู้ต้องขังภายในเรือนจำและทัณฑสถาน ในเนื้อหาวิชาเรียนที่กำหนดไว้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกประการหนึ่ง กรมราชทัณฑ์กำหนดนโยบายแนวทางปฏิบัติแยกประเภทผู้ต้องขังที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ไปคุมขังไว้เฉพาะทัณฑสถานวัยหนุ่มเท่านั้น ดังนั้นผู้ต้องขังที่มีอายุเกิน 18 ปีขึ้นไป จะถูกคุมขังไว้เรือนจำและทัณฑสถานเฉพาะแห่งตามคำพิพากษาได้กำหนดโทษไว้แล้ว ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาวิเคราะห์ ส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีอายุในวัยผู้ใหญ่ จึงเป็นผู้มีประสบการณ์ คำนึงมทศนคติต่อการศึกษาก่อนข้างใกล้เคียงกัน เป็นผู้มีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ระหว่างต้องโทษ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และต้องการประสบการณ์ในด้านวิชาชีพที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพสุจริตได้ภายหลังพ้นโทษที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ของ ฮาวิกเฮิสท์ (เชียร์ศรี วิวิธสิริ) 2534 : 60 – 63 , อ้างอิงมาจาก Havighurst. n.d.) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับภารกิจเชิงพัฒนาการของผู้ใหญ่วัยกลางคน ซึ่งผู้ใหญ่จะมีความต้องการและภารกิจเชิงพัฒนาการต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ โนลส์ (Knowles , 1978 : 59) ที่พบความคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับลักษณะเด่นของผู้ใหญ่ คือ ความพร้อมในการเรียน (Readiness To Learn) ในสิ่งที่เป็นประโยชน์และมีความจำเป็นที่จะต้องรับรู้ และการเห็นคุณค่าของเวลา(Time Perspectives) คือ ผู้ใหญ่เรียนเพื่อให้ได้ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ปีที่ศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่มีปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่จัดระบบการเรียนการสอนระยะ

ของการเรียนเป็นไปตามหลักสูตรในการกำหนดให้นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ใน ปีการศึกษาแรกเท่านั้น หลังจากนั้น ผู้เรียนก็สามารถจะเลือกลงชุดวิชาต่าง ๆ ได้ตามความต้องการหรือตามสาขาวิชาที่ตนเองประสงค์จะเลือกเรียน และในปีสุดท้ายก็จะมีการบังคับให้นักศึกษาต้องลงทะเบียนและเข้าทำการอบรมเข้มชุดประการณ์วิชาชีพสำหรับสาขาวิชานั้นๆ จากผู้ที่เข้ารับการศึกษิตตามหลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ใช้เวลาเรียนตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ปี สำหรับกรณีผู้เรียนมีการเทียบ โอน หรือโอนผลการเรียน สามารถจบก่อนกำหนดได้ภายในเวลา 1 ปี (กรมการศึกษานอกโรงเรียน : 2531 : 9)

2.4 อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่มีอาชีพเดิมก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน เป็นผู้มีสถานภาพด้านอาชีพที่ค่อนข้างไม่มั่นคง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง นอกจากนี้เมื่อเข้ามาต้องโทษในเรือนจำและทัณฑสถาน จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานประจำ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพและแรงงานรับจ้างที่หลากหลาย มีลักษณะแตกต่างตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และในการเข้ารับการศึกษิตต่อในระดับอุดมศึกษา ผู้ต้องขังจะสมัครเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงอาชีพเดิมก่อนโทษ ตามความคิดเห็นจะเลือกศึกษาในสาขาที่ตนเองชอบ และคาดว่าจะนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนไปใช้ประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ใหญ่ที่ว่า ผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาแตกต่างกันย่อมจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งบรูเนอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2534 : 3, อ้างอิงมาจาก Bruner. n.d.) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นความเจริญงอกงามและการพัฒนาสมรรถภาพต่างๆ รวมทั้งเป็นการช่วยให้ศักยภาพอื่น ๆ สมบูรณ์ด้วย

2.5 ระยะเวลาการต้องโทษ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นว่า ยังมีเวลาศึกษาเล่าเรียนระหว่างถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำยังพอใจในด้านการบริการ แต่ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษต่ำกว่า 5 ปี มีเวลาที่จะอยู่ในเรือนจำ

และทัศนสถานน้อย ต้องการจบการศึกษาภายในระยะเวลาตามกำหนดโทษและอยากได้การบริการที่รวดเร็วที่สุด เพื่อให้สำเร็จการศึกษาก่อนที่จะพ้นโทษ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ ในขณะที่เดียวกันผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษ 11 ปีขึ้นไป มีความวิตกกังวลใจในกำหนดโทษที่ค่อนข้างสูง ต้องการเรียนให้จบโดยเร็ว เพื่อจะได้ใช้เวลาที่เหลือไปทำอย่างอื่น พยายามเรียกร้องความต้องการการบริการให้แก่ตนเอง จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างกับของกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาต้องโทษต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ จวน คงแก้ว (2541 : 89) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนาของผู้ต้องขัง พบว่าโดยรวมความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวของผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาการต้องโทษจำคุกของผู้ต้องขังที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา

ในส่วนของการความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาของการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประเด็นที่ผู้ต้องขังเห็นว่าเป็นอุปสรรคหรือปัญหาในการศึกษามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาระยะเวลาการจัดสอนเสริมในชุดวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีในแต่ละภาคเรียนมีน้อยเกินไป ปัญหาการไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำในด้านต่าง ๆ และปัญหาการที่ผู้เรียนไม่สามารถใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ได้ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้ต้องขังส่วนใหญ่จะเล็งเห็นความสำคัญของการสอนเสริม ที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นอย่างมาก ในอันที่จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการสอนเสริมจะเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดเมื่อพิจารณาถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นการให้นักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน การจัดการสอนเสริมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งอยู่อย่างจำกัดในอันที่นักศึกษาจะได้พบปะ มีโอกาสได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยกับอาจารย์ ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับนักศึกษาคนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคะเน คำจูน (2528 : 146) นักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน มีความตั้งใจและสนใจที่มาเข้ารับการสอนเสริม ประกอบกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้คัดเลือกอาจารย์สอนเสริมตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด และอาจารย์ส่วนใหญ่ล้วนมีประสบการณ์การสอน และนักศึกษาเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสมและอาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิรี ไชยวสุ (2537:120) จุดมุ่งหมายในการรับการสอนเสริมของนักศึกษาไม่ใช่เพื่อทราบแนวข้อสอบแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อซักถามปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกล เพื่อให้การศึกษาด้วยตนเองประสบ

ผลสำเร็จ ประเด็นที่ 2 คือการไม่ได้รับความสะดวกจากเรือนจำก็เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งของผู้ต้องขัง เพราะตนเองไม่สามารถจะติดต่อกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หรือหาความรู้จากแหล่งความรู้อื่นๆ ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความเอาใจใส่ส่งเสริม สนับสนุน จากเรือนจำและทัณฑสถานที่ถูกคุมขัง และปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือการที่ผู้ต้องขังไม่สามารถจะใช้อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ได้ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า กระบวนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เน้นการให้ผู้เรียนรับผิดชอบตนเอง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าเรียนเหมือนการเรียนในมหาวิทยาลัยปิด ดังนั้น นอกจากการสอนเสริมแล้ว สื่ออุปกรณ์การสอน เช่น เทปบรรยาย โทรทัศน์เพื่อการศึกษา มุม มสธ. จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถหาความรู้ให้กับตนเองได้ ในขณะที่เรือนจำและทัณฑสถาน ก็มีกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ดังกล่าว จึงไม่สามารถจะเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังนักศึกษา มสธ. ได้ใช้อุปกรณ์เหล่านั้นได้อย่างอิสระ ในส่วนของข้อเสนอแนะจึงมีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่ของจำนวนผู้ตอบ 3 อันดับแรก ดังนี้

ต้องการให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดการสอนเสริมให้แก่นักศึกษาในเรือนจำให้มากขึ้น ควรจัดให้มีการใช้สื่อหรืออุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ควรจัดให้มีสื่ออุปกรณ์การศึกษามากขึ้น ข้อเสนอแนะ ดังกล่าวนี้อาจสอดคล้องกับประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาข้างต้น เป็นข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นประเด็นปัญหาที่ตนเองประสบอยู่นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กรมราชทัณฑ์ ควรกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มสธ. โดยทบทวนปรับแก้ไขหนังสือสั่งการในการจัดการศึกษาระดับดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องขังหญิงให้มีอิสระในการศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การใช้มุม มสธ. สื่อและอุปกรณ์ประกอบชุดวิชาเรียนจากเทปบรรยาย โทรทัศน์เพื่อการศึกษา ที่มีความแตกต่างจากผู้ต้องขังชายที่ได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มากกว่าผู้ต้องขังหญิง

1.2 กรมราชทัณฑ์ควรที่จะกำหนดนโยบายให้มีกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิง เข้ารับการสอนเสริมจากเนื้อหาชุดวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาเสริมความรู้แนวทาง แนวความคิด เสริมประสบการณ์ให้ตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตามชุดวิชากำหนดให้สอนเสริมครั้งละ 5 ชั่วโมง เหมือนกับการสอนเสริมให้นักศึกษาภายนอก

1.3 ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ยืดหยุ่นให้กับผู้ต้องขัง ในลักษณะการจัดบริการสื่อวัสดุอุปกรณ์การศึกษา เช่น เทปบรรยาย โทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่ผู้ต้องขังต้องการ โดยอยู่ในดุลยพินิจของของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในการควบคุมการใช้สื่อของผู้ต้องขังได้รับบริการอย่างทั่วถึงกัน

1.4 กรมราชทัณฑ์ ควรกำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา โดยจัดเวลาเรียนให้ผู้ต้องขังออกมาใช้มุม มสธ. ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันของนักศึกษาผู้ต้องขัง

1.5 กรมราชทัณฑ์ ควรประสานงานขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช สนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียน เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ใช้ประโยชน์ระหว่าง การเรียน การจัดส่งผลการสอบให้เร็วขึ้น ตลอดจนเอกสาร ตำราชุดวิชาเรียนให้ทันก่อนสอบ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาทันก่อนสอบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ผู้ที่จะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ในครั้งต่อไป ควรพิจารณาถึงตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจมาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความรู้ ที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยกลุ่มประชากรอื่น ๆ ซึ่งมีบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์ว่า มีผลเหมือนกับที่ได้ศึกษาในเรื่องนี้หรือไม่

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ต้องขังและนักศึกษา มสธ.ทั่วไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.4 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ควรประยุกต์ใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) บ้าง เพราะการศึกษาด้วยวิธีดังกล่าว จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจน ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: 2541.

-----, 9ปีการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2539.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.

จวน คงแก้ว. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนาในเรือนจำและทัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

จूरรัตน์ แยมกลิ่นฟุ้ง และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เชียรศรี วิวิธสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

ณัฐ จุลสุวรรณ. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

นิวัฒน์ กัลยพลกุล. ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2528.

ผกาพันธุ์ แท่งทองคำ. รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูประจำกลุ่ม วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดตาก พิษณุโลก : โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2528.

พูลทรัพย์ วงษ์พานิช. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, อัดสำเนา.

เพชรภรณ์ นันทรามาศ. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยในภาคใต้. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.

มหาดไทย, กระทรวง. แผนกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : 2541.

รัตนา พุ่มสุโข. บทความสำรวจความต้องการในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา. 2521: 33. อัดสำเนา.

ราชทัณฑ์, กรม. กฐินพระราชทานกรมราชทัณฑ์ ปี 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2538.

----- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2540.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศึกษาพร. 2531.

วิรุทธ บุญยะไวโรจน์. ความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาศึกษาศาสตร์ที่มีต่อสื่อเสริมในระบบการศึกษาทางไกล ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

- วิจิตร ภักดิ์รัตน์. สรุปผลการประชุมสัมมนาการศึกษาทางไกลและผู้เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1. “แนวโน้มนการศึกษาทางไกล”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- สมคะเน คำจูน. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สีปพนนท์ เกตุทัต. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน), 2537.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. คู่มือการสอนเสริม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : อักษรสยาม การพิมพ์. 2524.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ การพิมพ์, 2524.
- สำนักพัฒนาพฤตินิสัย, กรมราชทัณฑ์. การศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ : 2528. อัดสำเนา.
- นโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ : 2538. อัดสำเนา.
- สถิตินักศึกษา มสธ. กรุงเทพฯ : 2541. อัดสำเนา.
- ศุทธิร์ ไชยวสุ. การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปริญญาโท กศ.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประสานมิตร. 2541. อัดสำเนา.
- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญาเรียนด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2538.
- อุดม เขยกิจวงศ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2534.

อุ้นดา นพคุณ. การเรียนรู้การสอนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์, 2527.

อภินิษฐ์ โพธิ์ทอง, งานการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินงานโดยพระสงฆ์ในเขตกรุงเทพ-
มหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

Do Whitfield, Andrew S. The Relationship of GED Scores to Demographics and Offense
Characteristics of Inmates in the South Carolina Department of
Corrections. University of Southern Mississippi, 1995.

Gayles. Anne Richardson. "Student Evaluation in Teacher Education Course".
Improving College and University Teaching. 28(3): 128-131 Summer, 1980.

Heath, Lore and Virginia Percy. "The Education of Classroom Instructional by
Nontraditional and Traditional Students" Continuing Higher Education.
30(2):25-27, Spring, 1982.

Herbert John. "Development of a Life Quality Inventory". Dissertation Abstract
International. 30 July, 1974.

Kidd, James Robbins. How Adult Learn. New York, Association Press 1973, 292 p.

Knowles, Malcolm S. The Modern Practical of Adult Education: Andragogy Versus
Pedagogy. New York: Association. 1970.

Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York: Harper and
Row, 1970.

Purvis June. "Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University"
Educational Research. 21(3): 163-175 July. 1980.

Ruse, Donley Kilgo. "What the Good Teacher Does" Improving College and University
Teaching. 18 (Autumn 1970) 251-253 p.

Spence James Melvin. "Effects of Teaching Style, Lecture Content and Student Academic
Major upon Faculty Evaluation". Dissertation Abstracts International:
The Humanities and Social Sciences. 39(10): 5983A, April, 1979.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของผู้ต้องขัง
ในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของ
นักศึกษาผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานคร
รวม 4 ด้าน คือด้านการบริการ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์
และด้านวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช

ขอให้นักศึกษาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย P ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับปีที่ศึกษา

☐ ปีที่ 1

☐ ปีที่ 2

☐ ปีที่ 3

☐ ปีที่ 4

4. อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

☐ ค้าขาย

☐ รับจ้าง

☐ รับราชการ

☐ เกษตรกรรม

☐ อื่น ๆ (ระบุ

5. ระยะเวลาการต้องโทษ

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของนักศึกษา
ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชของนักศึกษาทั้ง 4 ด้าน ที่ท่านเห็นด้วยใน
แต่ละข้อมากน้อยเพียงใด

รายละเอียดข้อมูล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการบริการ</u> 1. มสธ.มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังได้ทราบ 2. มสธ.สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง ชมรมนักศึกษา มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 3. ชมรมนักศึกษา มสธ. จัดให้มีการแนะแนวแก่ผู้ต้องขังที่สนใจเรียนต่อในระดับอุดมศึกษากับ มสธ. เป็นประจำ 4. การสมัครเรียนกับ มสธ. โดยผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นการให้ความสะดวกแก่ผู้ต้องขัง 5. การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนของนักศึกษาผู้ต้องขังผ่านทางชมรมนักศึกษา มสธ. ได้รับการตอบรับจาก มสธ. ในเวลาที่รวดเร็ว 6. การจัดส่ง 20.ตำราเรียน/เอกสารการสอนจาก มสธ. มายังนักศึกษา มสธ. มีความสะดวกรวดเร็ว 7. มสธ. มีการจัดห้องสมุด ณ มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานไว้บริการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม 8. การออกมาใช้มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม นักศึกษาทุกคนสามารถกระทำได้ 9. การจัดสถานที่สอบของ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความเหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาผู้ต้องขัง					

รายละเอียดข้อมูล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การจัดส่ง 32. ข่าวสารการศึกษาที่ทันสมัยจาก มสธ. มาให้นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้รับรู้พร้อมกับนักศึกษาทั่วไป มีความเป็นไปได้					
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
11. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่สนใจเรียนต่อระดับอุดมศึกษา					
12. หลักสูตรการศึกษาของ มสธ. ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีความหลากหลายเพียงพอต่อการเลือกเรียนด้วยตัวของผู้ต้องขังเองได้					
13. เนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของ มสธ. จะเน้นหนักจากตำราเรียน ซึ่งนักศึกษาสามารถอ่านทำความเข้าใจด้วยตนเองได้					
14. เทปเสียงประกอบเนื้อหาในบางชุดวิชาของ มสธ. นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถจะรับฟังได้					
15. มุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นศูนย์กลางที่นักศึกษาได้ใช้กระบวนการพบกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
16. การเข้ามาสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. ในแต่ละภาคเรียน มีประโยชน์กับนักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน					
17. ในช่วงการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. นักศึกษามีโอกาสซักถามปัญหาต่างๆ จากตำราเรียนกับอาจารย์ที่สอนเสริมได้					
18. การบรรยายเนื้อหาชุดวิชาต่างๆ ของอาจารย์ มสธ. ทางวิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถรับฟังได้					
19. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ของ มสธ. ทางสถานีวิทยุ-โทรทัศน์ช่อง 11 นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีโอกาสได้รับชม					

รายละเอียดข้อมูล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20. การเข้ามาฝึกอบรมภาคปฏิบัติของอาจารย์ มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะวิชาชีพที่นักศึกษาได้เล่าเรียนมา <u>ด้านสื่อและอุปกรณ์</u> 21. การเรียนการสอนในระบบทางไกลของมสธ. จะเน้นตำราเรียนเป็นสื่อหลักเพียงสิ่งเดียว 22. มสธ. มีการปรับปรุงเนื้อหาในตำราเรียนให้ทันสมัยได้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน 23. มสธ. มีการจัดส่งเอกสารอ้างอิงต่างๆ ให้กับมุม มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 24. มสธ. มีการจัดส่งเทปเสียงคำบรรยายในชุดวิชาต่างๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อเปิดให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับฟัง 25. มสธ. ได้จัดส่งวีดิทัศน์ประกอบชุดวิชาที่สำคัญๆ ให้กับมุม มสธ. เพื่อแพร่ภาพให้นักศึกษาผู้ต้องขังได้รับชม 26. ข่าวสารการศึกษาจาก มสธ. ที่ส่งผ่านทางโทรทัศน์/วิทยุ นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถานมีโอกาสติดตามข่าวสารจากสื่อเหล่านี้ได้ 27. เอกสารสอนเสริมที่ได้รับแจกจากอาจารย์ มสธ. ที่มาเสริมช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนให้กับนักศึกษาได้ 28. ในการสอนเสริมจากอาจารย์ มสธ. แต่ละครั้ง มีการใช้สื่อต่างๆ เช่น แผ่นสไลด์ วีดิทัศน์ ประกอบการเรียนการสอนด้วย 29. การจัดส่ง 87. เอกสารการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนจาก มสธ. มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า 30. นักศึกษาผู้ต้องขังต้องการให้ มสธ. สนับสนุนสื่อที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ มาช่วยเสริมการศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน					

รายละเอียดข้อมูล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวัดผลประเมินผล 31. การทำแบบฝึกปฏิบัติที่ มสธ. จัดส่งมาพร้อมกับตำราเรียน มีความจำเป็นต่อนักศึกษา 32. การทำแบบฝึกปฏิบัติสามารถประเมินผลความก้าวหน้าจากการเรียนการสอนในระบบทางไกลของ มสธ. ได้ 33. เกณฑ์การวัดผลของ มสธ. จะใช้การสอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว ซึ่งเหมาะสมกับนักศึกษาในระบบทางไกล 34. เกณฑ์การจัดสินว่า การสอบผ่านของนักศึกษา ที่ มสธ. ใช้อยู่ในปัจจุบันมีมาตรฐานเชื่อถือได้ 35. การเปิดโอกาสให้นักศึกษา มสธ. ที่สอบไม่ผ่าน ได้ลงทะเบียนสอบซ่อม เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการศึกษาระบบทางไกล 36. การจัดส่งผลการสอบมาให้นักศึกษาในแต่ละภาคเรียนของ มสธ. มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า 37. การตรวจสอบผลการสอบกับฝ่ายทะเบียนและวัดผลของ มสธ. ได้รับความสะดวก 38. ก่อนสำเร็จการศึกษา มสธ. กำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าอบรมฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนมา ถือว่าเป็นการประเมินวัดผลที่มีประสิทธิภาพ 39. นักศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้ระยะเวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้ตรงตามโครงสร้างหลักสูตรที่ มสธ. กำหนดไว้ 40. นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจาก มสธ. ในเรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถไปร่วมพิธีพระราชทานปริญญาตรีได้					

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เรือน
จำ และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ โดยการเขียนตอบลงในช่องว่าง

ด้านการบริการ

ปัญหา _____

ข้อเสนอแนะ _____

ด้านการเรียนการสอน

ปัญหา _____

ข้อเสนอแนะ _____

*

ด้านสื่ออุปกรณ์

ปัญหา _____

ข้อเสนอแนะ _____

ด้านวัดผลและประเมินผล

ปัญหา _____

ข้อเสนอแนะ _____

ข้อเสนอแนะ

ปัญหา _____

ข้อเสนอแนะ _____

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรัศมี อินดู
วัน เดือน ปีเกิด	29 กรกฎาคม 2497
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	121/150 ถนนติวานนท์ ต.ปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา 7 หัวหน้าฝ่ายการศึกษา ส่วนส่งเสริมการศึกษา และพัฒนาจิตใจ สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์ ถ. นนทบุรี 1 ต.สวนใหญ่ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนกันตะบุตร กรุงเทพมหานคร มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีบุญยานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนพลชัยการสามเสน กรุงเทพมหานคร ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูจันทระเกษม การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2522-2529 สังกัดเรือนจำกลางบางขวาง พ.ศ. 2529-2542 สังกัดส่วนส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์